

ИРИНА ПИВОВАРОВА
СТАРЧЕТО С КАРИРАНИТЕ
ПАНТАЛОНИ

ИЗДАТЕЛСТВО ОТЕЧЕСТВО

ИРИНА ПИВОВАРОВА СТАРЧЕТО С КАРИРАНИТЕ ПАНТАЛОНИ

Превод: Пенчо Чернаев

chitanka.info

ПЪРВА ЧАСТ

КЮФТЕТО

ГЛАВА 1

ХУБАВО Е ДА СИ ПИСАТЕЛ!

— Ех, да ви кажа ли, хубаво е да си писател! Пишеш ли, пишеш! Седиш си в удобното кресло, а на масата — поставка с писалки. Омръзне ли ти да пишеш с едната, вземаш другата. Омръзне ли ти да съчиняваш първата глава, съчиняваш третата. Ако пък не ти се съчинява, седи си и си гледай през прозореца!

И ето, седи си писателят на бюрото и си гледа навън.

През прозореца той вижда плътната пелена на снега и нищо повече.

Имайте предвид, драги читатели, че това е първият сняг. Дърветата още са покрити с листа и са почти зелени, а покривите и пътеките вече са съвсем побелели.

И макар писателят да си седи в топлата стая и да е с топли вълнени чорапи, нещо му е тъжно. Свършило е лятото и скоро няма да се върне.

Но писателите са хитри хора! Това, че няма лято, е празна работа, лято ще има!

Ще вземе писателят писалката и ще напише: „Беше топло лятно утро...“.

И изведнъж ще настане лято!

И утро!

И зелените акации ще разперят на всички страни цъфтящите си ръце, и в тях ще заиграят и затрептят малките кръгли очички на слънцето.

А по асфалтовата алея, по топлата, сива, потънала изцяло в сянка пътека между двата пететажни блока ще закрачи, звънко почуквайки с токетата си, млада девойка... Сини джинси марка „Леви Щраус“, басмена блузка на сини точици, през рамото платнена чанта с портрет на брадат кубинец.

Девойката ще кимне на видния квартален общественик Дмитрий Ферапонтович Волков, който с лейка полива лехата нежни нарциси, ще се усмихне на обслужващата асансьора леля Катя, ще изпревари ятото

гукащи гълъби... Но тук неочаквано ще прегради пътя ѝ нечия мебел, стоварена направо на тротоара; девойката ще види седналото в креслото под лампиона светлорусо момченце с пазарска мрежа на коленете, ще чуе грозния глас на мяукащия в мрежата дебел бял котарак.

Тя ще се усмихне, а може би дори и ще се засмее, като види такава странна картина. Хлапетото пък страшно ще се засрами, ще скочи, с една ръка ще притисне към гърдите си котарака в мрежата, с другата ще хване огромната карирана чанта, издута от чинии, тенджери, тигани и други кухненски съдове, и ще я повлече по земята към входа, оставяйки подире си следа.

— По-внимателно, Павлик! — ще викне ниска светлоока жена, майката на момчето (да я наречем Марина Сергеевна). — Внимавай да не счупиш нещо! Там е полският сервиз!

— Кой са тези? — ще попита строго Дмитрий Ферапонтович обслужващата асансьора леля Катя.

— А, това са новите съкооператори! — радостно ще рече леля Катя. — Смениха се с Агафонови! Веднага се вижда, че са културни хора — пиано докараха!

— Тъй-тъй — важно ще отсъди Дмитрий Ферапонтович и ще понамести сламената шапка на главата си. — А как се казват?

— А, не знам! — безгрижно ще отвърне леля Катя. — Не са ме осведомили! Може да са Петрови, а може и Иванови!

— Тъй-тъй — строго ще поклати глава Дмитрий Ферапонтович. — А трябва да се знае! — И ще се залови да разрохва с мотичка топлатата черна земя между нарцисите.

... А отгоре ще сияе и ще се смее слънцето.

И по синкаво-синьото небе ще бягат меки, пухкави облаци.

И с това радостно лятно утро ще започне дългият, пълен с грижи юнски ден, а заедно с него и нашата книга.

ГЛАВА 2

ИМЕТО НА НАШИЯ ГЕРОЙ

За яснота веднага ще ви кажем, мили читатели, че обслужващата асансьора леля Катя не позна фамилното име на новодомците. То не беше Иванови, не беше дори и Петрови, а Доматови.

И тъй, ето какво решихме ние — именно Павлик Доматов ще бъде нашият герой!

Павлик Доматов... Не звучи лошо, а? Или фамилията Доматови ви изглежда малко смешна? И така да е — какво да се прави, хората не си избират фамилните имена! На едного, да речем, фамилията му е Гроздаров, а на другиго — Пъпов, но работата не е в името, а човекът да е добър, нали? А че бил Пъпов или Гроздаров — каква е разликата? Впрочем, наистина понякога по света се срещат странни фамилии! Приказливко-Папагалов например. Или Чехъл-Самоходов... Но в дадения случай това няма отношение към нашия разказ.

И така, запознайте се — Павлик Доматов.

Момче като момче. Нищо особено. Не е много красиво, но не е и грозно. Дори според нас е симпатично.

Не е слабо, но и не може да се каже, че е дебело.

Бузите му наистина са доста закръглени и румени.

Очите му са сиви, с точици.

Миглите са прави, червеникави като на малките телета.

Веждите му са светли.

На ръст е нисък.

Това като че ли е всичко. Няма нищо необикновено. Изчервява се често наистина, и погледът му е малко замислен, но това все пак не подсказва нищо. Пък и изобщо, нали знаете, нима може по външността да се съди за човека? Хайде да видим как нашият Павлик ще се държи, и тогава ще разберем що за човек е той.

ГЛАВА 3

„КАКВО ЧУДНО МОМЧЕ!“

Павлик с отвращение тътреше към четвъртия етаж котарака и стокилограмовата чанта.

Котаракът се извиваше в мрежата като щука в сак и мяучеше тъй, сякаш виеше хиена в зоологическата градина. Чантата дрънчеше и громолеше като танк.

Зад гърба на Павлик долиташе сумтене, пъхтене, мирис на тютюн и на прашни ватенки: двама носачи с лица на разбойници мъкнеха с въжета старото дядово пиано.

— Ах, моля ви, не драскайте капака! — тревожеше се Марина Сергеевна. — Как не разбирате, че това е „Шрьодер“, червено дърво!

Носачите не разбираха. Пианото стенеше, изхлипваше и тихо се окайваше там някъде, отвътре.

По стълбището миришеше на задушено зеле. На светлозелената стена Павлик прочете надраскани от някого думи: „Привет от старите сандали“.

— Господи, как мразя пренасянията! — гневно мърмореше Марина Сергеевна и влачеше след Павлик шевната машина „Сингер“. — Сякаш не е машина, а някакъв слон! И асансьорът, разбира се, не работи!

Горе шумно хлопна врата, някой заподскача по стълбището и пред потното от напъване семейство Доматови изникна високо момче с крещяща лятна фланелка на райета.

Момчето спря, хвърли насмешлив поглед към Павлик и с един скок се озова до Марина Сергеевна:

— Дайте на мен!

Слисаната Марина Сергеевна още не бе успяла да отвори уста, както се казва, а момчето сграбчи машината леко, сякаш бе перце, с три скока я изнесе на стълбищната площадка, усмихна се, прелетя още десет стъпала и се скри на следващия етаж.

— Боже, какви деца има! — прошепна с блеснали от възторг очи Марина Сергеевна. — Павлик, ти виждал ли си нещо подобно?

— А какво е станало? — рече Павлик. — Нищо особено! Голяма работа!

Но Марина Сергеевна не можа да се успокои. И дори на следния ден, и на още последния, и два дни по-късно, като окачваше пердета в новата квартира, като подреждаше масите и столовете и пържеше пържоли в кухнята, тя си припомняше за момчето във входа и го сочеше за пример на Павлик.

— Какво момче! — казваше тя. — Какво чудно дете! От пръв поглед се вижда, че е умно, стегнато, целеустремено! Сигурно спортува!... Ето, сине, с кого трябва да се сприятелиш! Ето от кого трябва да вземаш пример!

ГЛАВА 4

МОЖЕ ДА СЕ ЗАПОЧВА НОВ ЖИВОТ

Трудно е да се местиш в нова квартира. Трудно е да се пренасят тежките вещи. Но още по-трудно е да ги подредиш на новите места. Нито вещите още знаят местата си, нито местата — вещите си. Местиш, местиш назад-напред някаква библиотека или диван-легло... Опитваш ту тук, ту там...

Майката и синът Доматови местиха едно нощно шкафче десетина пъти насам-натам и никъде не можеше да прилегне. Най-сетне си хареса място до прозореца, а след него и другите вещи изведнъж се разположиха из апартамента в строен ред.

След два дни вече можеше да се живее, и то да се живее спокойно.

Шкафовете, леглата и столовете бяха подредени, на закачалките в банята бяха окачени кърпи, на прозорците — пердета, на стените — географска карта, две гравюри, изобразяващи цветя във ваза, и репродукция от картината „Морски бой“ на художника Айвазовски.

В новата квартира се оглеждаше слънцето.

В стаята на Павлик то се отразяваше в полираната кафява повърхност на новото бюро, опипваше с топли ръце яркия небесносин глобус и меко докосваше малката, ушита от басма и плътно натъпкана с нещо торбичка, която лежеше на ослепително белия перваз на прозореца.

Павлик перна с ръка глобуса (той весело се завъртя на черното си краче!), духна върху блестящата повърхност на масата (тя заблестя още по-ослепително), разходи се по чорапи по излъскания под и от изблик на чувства въздъхна.

Сега той имаше своя собствена стая, своя собствена маса за работа, етажерка за книги, червена дървена табуретка и дори собствен прозорец с изглед към двора.

„Ура!“ — мислено възкликна Павлик и погледна в двора.

Под прозореца видя градинка, в градинката дървена, боядисана кошарка за пясък, сиво-синя детска пързалка с изпочупени стъпала,

лост, леха с цветя и пет зелени пейки.

Тази картина му хареса.

„Какво пък! — рече си Павлик. — Жилището ни е отлично, дворът — също. Може да се започва нов живот!“

ГЛАВА 5

ПАВЛИК РЕШАВА ДА СИ ВОДИ ДНЕВНИК

Да, така си рече Павлик. Тъй именно си помисли: „Може да се започва нов живот!“.

Това често се случва с хората, когато се пренасят в нова квартира или се преместват в друг град. В такива случаи им се струва, че ще започнат съвсем нов живот, не такъв, какъвто е бил по-рано.

А вие не сте ли забелязвали с какво хората най-често започват новия живот, или когато им се струва, че е нов?

Те започват да си водят дневник. Искат да записват всички събития, всички интересни случки, които ще станат с тях в този нов, съвсем не приличен на предишния живот.

Ето и нашият герой Павлик Доматов реши да направи същото.

ГЛАВА 6

НАЧАЛОТО НА ДНЕВНИКА

И тъй, Павлик още един път с удоволствие огледа стаята си, взе трийсет копейки, излезе на улицата и решително тръгна към будката.

— Кажете, моля ви — учтиво се обърна той към продавачката, — продавате ли дебели тетрадки?

— А защо са ти? — запита го продавачката и както му се стори, хитро и втрещено го огледа.

„Досети се“ — помисли си Павлик, страшно се смути и забърбори:

— Ами... ей тъй, да записвам наблюдения за времето!

— Наблюдения за времето ли? — добродушно се усмихна продавачката. — Браво, момче, хубаво си намислило! На, вземи! Ето ти и пълнител за химикалката, пиши и бъди здрав!

Павлик взе дебелата тетрадка с червена найлонова подвързия и синята химикалка и тръгна към къщи, като весело подскачаше.

У дома той най-напред пусна резето на вратата, след това седна на масата, разтвори тетрадката и на първата, разчертана на кутийки страница грижливо изписа с големи печатни букви думата „Дневник“.

Отметна глава, с удоволствие погледа буквите. С изплезен от усърдие език под тях написа с по-малки букви: „Съваршено секретно“.

Помисли. Поправи грешката, постави възклицателен знак и скоби... Излезе хубаво:

ДНЕВНИК

(съвършено секретно!)

Павлик остана доволен, прелисти една страничка и с малки, неравни букви започна да пише.

7 юни

... Ура! Преместихме се! Хубаво е да имаш своя стая! Сега ще се заключа и ще измисля нещо! Да! А по-рано, тъкмо започна да мисля, и мама ще ми нареди да мета пода. Такова нещо ще измисля, че Люска ще ахне! Аз ще ѝ докажа на какво съм способен! Ще ми приказва тя, че видиш ли, Нинка Петрова била щастлива: имала трети братовчед, който спасил удавник. Е, какво от това? И аз бих го спасил! Не бих се уплашил, честна дума! И Люска Косицина, казва, била щастлива. Нейният брат е капитан на футболен отбор. Футболът според мен е празна работа. Аз искам да извърша нещо опасно, с риск за живота. Да видим тогава какво ще каже тя! А ми приказва: Витя Кукушкин от книжката „Седмина на границата“ бил само на десет години, пък заловил в планината въоръжен бандит и го докарал на заставата, а аз съм бил вече на единайсет. Аз също ще направя нещо забележително! Само да го измисля! Отдавна мечтая за истински опасна работа! И изобщо омръзна ми да ме наричат Домат! Не съм никакъв Домат!

А това момче от кооперацията много ми хареса. Ето, ако с него се сприятеля, то не би взело да ме дразни, като ми вика Домат, в това съм сигурен. Искан да го попитам как се казва, но ми стана неудобно. То даже не ми обърна внимание. И това не е чудно. С цяла глава е по-високо от мене, с широки рамене, слабо и пъргаво. Пък аз съм дебел и неугледен. Видът ми е такъв, че сам не се харесвам. Мисля си, че приличам на октопод. Да! Носът ми е като картоф, очите — мънички, веждите — безцветни, а бузите — червени. Ясно е защо в оня квартал ме наричаха Домат.

Изобщо много е обидно, когато те дразнят. Затова оттатък с никого не дружах, а така ми се иска да имам истински приятел.

Наистина аз дружа с моята братовчедка Люска, но тя не ме разбира. Тя казва...

ГЛАВА 7

ПОЯВАТА НА ЛЮСКА

Тук, драги читатели, тъкмо на това място Павлик неочаквано прекъсна дневника, който с такова увлечение започна да пише.

„Какво стана? — ще запитате вие. — Защо тъй уплашено и припряно затвори тетрадката, скочи от стола като ужилен, огледа се наоколо, втурна се към гардероба и като коленичи, пхна под него тетрадката?“

Ще ви отговорим: „Звънецът на вратата силно иззвъня“.

— Кой е? — запита Павлик, като едва си поемаше дъх от бързите движения.

— Отваряй, аз съм! — чу той нетърпеливия глас на братовчедката си Люска. — Какво се туткаш? Дотегна ми да звъня!

— Ей сега — рече Павлик, отмести резето и в антрето като истинска хала се втурна Люска.

— Здравей! — от прага се провикна тя. — Страхотна квартира, а! Да ѝ се ненагледаш! Колко метра е? А балкон има ли? Ами килер? Подреде-е-но! Коридорът си го бива! Даже е по-голям от нашия! А кухнята къде е? Ами стаите? Защо стоиш? Хайде, показвай ми де! Като си в нова квартира, кой знае какво си въобразяваш!

— Млъкни — каза Павлик. — Какво си се развивала? Квартира като квартира, нищо особено. Ела, ще ти покажа моята стая.

Влязоха в стаята на Павлик и Люска направо занемая от възторг.

— Блазе ти! Имаш си и свое бюро! А тази картина кой я е нарисувал? Ето тази, с цветенцата? Ми... тюш... кин. Виж ти, Митюшкин! Хубаво рисува, да можех и аз така! А леля Марина къде е? На работа ли е?

— На работа — рече Павлик.

— Ами ние какво ще правим?... Ах, съвсем забравих — нося ти подарък за новото жилище!

Люска разтвори мръсничкия си юмрук и подаде на Павлик изкривено и олющено метално копче.

— Старинно е! Даже е нещо като златно! Виж как блести! Намерих го на улицата, в локвата. Точно за твоята колекция!

— Благодаря ти, Люс — учтиво каза Павлик. — Но то хич не е старинно. Не става за колекцията.

— Наистина ли? Жалко! — огорчи се Люска. — Ех, нищо, тогава ще го подаря на леля Марина, все ще го зашие някъде... Тъй. Огледахме новия апартамент. Какво ще правим сега? Може ли да поиграем на копчета?

— Хайде! — зарадва се Павлик. Той винаги с удоволствие играеше на копчета.

Работата е там, че Павлик имаше цяла торбичка истински старинни копчета. Да-да, същата торбичка, която сега лежеше на перваза на прозореца!

Старинните копчета бяха останали на Павлик от дядо му, а на него от пращядо му, който ги събирал още когато бил гимназист.

Копчетата бяха тежки, кръгли, с двуглави орли, с корони... Павлик ги обожаваше. Никога не му омръзваше да им се радва, да ги прехвърля, да ги брои отново, да ги разпределя на купчинки, да ги разглежда с лупа и даже да ги изпробва със зъби.

Копчетата бяха гордостта на Павлик. Всеки ден той ги търкаше с парцал и ги чистеше с керемиди, за да блестят. Доставяше му удоволствие да си представя, че уж ги е намерил на необитаем остров, във влажна, мрачна пещера, където надолу с главите висят прилепи, а от тавана и от стените с глух звук капе вода, дето е тъмно и страшно и дългите сталактити протягат бодливи бели ръце, а по средата, в една вдлъбнатина, се спотайва ръждясало от времето ковчеже пълно догоре със скъпоценни копчета, натрупани от пиратите.

ГЛАВА 8

„ЗДРАВЕЙТЕ, ПЕТЛИ!“

И така Павлик взе от перваза скъпоценната торбичка и изсипа копчетата на масата. Те засияха с матов блясък.

В стаята влезе котаракът Тимофей, погледна със зелените си очи приведените над бюрото деца, лениво тръгна към тях, излетна се на басмената торбичка и взе да наблюдава как Люска и Павлик разпалено разпределят на камарки старинните копчета.

— Нека тази да е за теб, а тази — за мен! — бърбореше Люска. — Кажи ми, Павлик, какво обичаш най-много на света? Знаеш ли аз какво? Торта с разбит каймак! А ти?

— А аз бонбони фондан със захаросани плодове — отвърна Павлик и веднага разбра, че не биваше да казва това.

— Ето-о-о, така си и зна-а-ех! — презрително провлече Люска. — Обичал бонбони фондан! И това ми било брат. Разбирам брат като на Валка Сергеева — той най-много от всичко обича да се пързая със ски, като прави смъртоносен скок. Може четирийсет пъти подред да се спусне.

— И аз мога — посърна Павлик.

— Ох, ще падна, и той можел! А на кого още след първия път започна да му се гади?

— Не съм виновен, че ми стана лошо. Но нали не се изплаших! Какво, не ми ли вярваш?

— Добре де, какво пък... — Люска се протегна и почеса слабицката си, почерняла от слънцето ключица. — А хубаво е все пак да се играе на копчета! Кажи ми, Павлик, ако това не бяха копчета, а златни монети, ти какво би си купил? Аз лично — велосипед и хиляда стъклени топчета!

— А аз бих си взел кон — рече Павлик, като внимаваше този път да не се изложи.

— Екстра! И аз бих взела кон! — зарадва се Люска, забра с карирания си ръкав копчетата и те със звън се разсипаха по пода. —

Бих препускала на коня като Елена Петушкова — хоп, хоп, хоп! Знаеш колко съм смела, нали!

— Не се хвали, аз също съм смел...

— Смел, няма що! Само на кревата се търкаляш! Разбирам смел, като брата на Тоска Тарелкина. Двама хулигани го нападнали в тъмната улица, а той — цап! — единия, цап — другия! Разпердушинил ги!

— И аз бих ги разпердушинил — каза Павлик. — Не бих се уплашил от твоите хулигани.

— Ох, ще падна, ама че храбрец!

Павлик отвори уста да възрази на Люска, но в същия миг от улицата се дочу пронизителен вик:

— Андре-е-й! Излиза-а-й!

— Кой е този? — подскочи Люска като ударена от ток и се втурна към балкона.

Долу, на ярко осветения от слънцето тротоар, стояха две еднакви червенокоси хлапета с кръгли и розови като морски раковини уши, с избелели каубойки и протъркани джинси; вирнали глави, те ревяха колкото им глас държи:

— Андрrrrrr-е-е-ей!!!

— Ще ви дам аз един Андрей! — надвеси се през балкона Люска и ако Павлик не я бе хванал за басмената рокля, тя би паднала право върху близнаците. — Глупаци такива! Не дават на хората да си поиграят спокойно.

Близнаците спряха да крещят, погледнаха Люска с неизразимо презрение и сякаш в потвърждение на това плюнаха през зъби.

В този миг от входа изскочи познатото вече на Павлик момче с фланелка на райета и с червена шапчица като на велосипедист.

— Здравейте, Петли!

— Здравей, Андрей! — басово отвърнаха близнаците. — Що за гъба червенушка стои там на балкона, знаеш ли?

— И хабер си нямам. Тръгваме ли?

— Тръгваме.

— Вие сте червенушки! — закрещя Люска. — Павлик, а те къде отиват? Гледай-гледай, спряха при лоста. Виж, този Андрей започна да се премята! Бра-а-во!

— Едно, две, три... — взеха заедно да броят близнаците.

— Четири, пет, шест — високо подхвана Люска. — А кое е това момиченце, дето отиде при тях? Сестра ли им е, каква е? Блазе й, щастливка. Това се казва брат!... Седем, осем, девет, десет!... Бомба! Слушай, а ние защо седим вкъщи? Те играят, а ние какво, да не сме сакати? Хайде на двора!

— Неудобно е. Никого не познаваме.

— Виж го ти, не сме ги познавали! Ами ние ще вземем копчетата! Те, като видят нашите копчета, сами ще дойдат да се запознаят, ще видиш!

ГЛАВА 9

ЗАПОЗНАВАНЕ

След няколко минути братовчедите седяха в непознатия двор на зелената пейка и нареждаха копчетата.

— Те няма да дойдат — вълнуваше се Павлик. — Напразно като глупаци изнесохме копчетата!

— Бас държа! — рече Люска и взе да върти пред себе си копчето, като бърбореше високо: — Ах, какви красиви копчета! За чудо и приказ!...

Същевременно с крайчеца на окото си поглеждаше към лоста.

А имаше какво да види!

Андрей като цирков артист правеше на лоста „слънце“. Братята близнаци Петльови го гледаха със светнали, немигащи очи, а мършавата, дълга като върлина Светка даже тъничко изпискваше от вълнение, притиснала ръце към бузите си.

Във възторга си никой не забелязваше ни Павлик, ни Люска, нито копчетата „за чудо и приказ“.

— Ах, така ли?! — разсърди се Люска. — Почакайте малко! Ей сегичка ще ви науча! — И без да се стеснява, закрещя с все сила, както викат на пазара лелките с дебели ватенки: — КОПЧЕТА!!! КОПЧЕТА!!! НАЙ-ХУБАВИТЕ НА СВЕТА КОПЧЕТА!!!

— Спри! Как не те е срам! — разпалено зашептя Павлик, но работата беше свършена. Близнаците, Андрей и Светка в надпревара полетяха към зелената пейка.

— Видя ли? — Люска бутна с лакът Павлик. — Гледай сега какво ще стане!

— Ах, какви копчета! — ахна Светка. — Какви са хубавички! Къде ги намерихте такива? От магазина ли ги купихте? А? От магазина ли?

— Ама че го рече — „от магазина“ — презрително изсумтя Люска. — Нима можеш да купиш такива копчета в магазина? Това са старинни, царски, трябва да разбираш от тия неща! На него са му останали от прадядо му!

— Ей, че хубаво! — забърбориха близнаците. — Значи неговият пралядо е бил цар? Цар ли е бил пралядо ти, а? Хайде, кажи!

— Не — скромно отвърна Павлик. — Моят пралядо е бил аптекар. А копчетата е събирал просто ей така. Хоби, нали разбирате?

— Умен човек е бил твойт пралядо! — рече Андрей.

— Чудесни копчета! — с уважение казаха братята. — А какви са тези патки, нарисувани по тях?

— Вие сте патки! Това са орли! Ето тези копчета са ги носили военните, а тези — цивилните. Нали така, Павлик? Моят братовчед, впрочем, има най-хубавата колекция в света! Ето какъв е той. Разбирате ли? Ние с него сме като брат и сестра. Той сега ще живее тук, при вас.

— А ти?

— Аз — не.

— А как се казвате?

— Люска и Павлик.

— Павлик, а ти можеш ли да се превърташ?

— Той всичко може!

Павлик смушка с лакът Люска, но беше късно. Момчетата скочиха.

— Хайде на лоста!

— Защо?! — изплаши се Люска.

— Как защо? Да се превъртаме!

Близнаците и Андрей хванаха Павлик за ръце и го повлякоха към лоста.

Волю-неволю, наложи се Павлик да подскочи и да се хване за студеното желязо. Честна дума, той никога в живота си не беше се качвал на лост.

— Едно-о-о — започнаха да броят братята. — Две-е-е...

Люска с опулени от учудване очи гледаше Павлик.

С огромно усилие на волята той се повдигна втори път... и изведнъж силите го изоставиха, тялото му се наля с желязна тежест,

отслабналите, несвикнали с лоста пръсти сами се разтвориха и Павлик тупна на земята, направо в локвата под лоста.

— Три! — пронизително извика Светка и всички се захилиха.

Целият изпоцапан, мръсен, Павлик седеше на земята и не можеше да помръдне от срам.

Червена като рак, Люска се хвърли към него.

— Ставай по-скоро! — злобно закрещя тя. — Нали ти казвах, не ходи на лоста! Виж го ти, майстор на спорта се извъди!

Люска дръпна Павлик за ръката и взе да го чисти от полепналия по него пясък.

Близнаците и Светка примираха от смях.

— Това не ти е да играеш на копчета! — презрително присви очи Андрей. — Три пъти даже не се повдигна! Ама че Кюфте!

— Кюфте! Кюфте! — започна Светка да дразни Павлик зад гърба му. — Пашка-Кюфтето!

— Кюфте! Пашка-Кюфтето! — дружно подеха братята.

Дишайки тежко, Павлик стоеше срещу Андрей. Той го гледаше и присмехулно се хилеше.

— Е, какво стоиш?! — вълнуваше се Люска. — Дай му да разбере! Какво чакаш?

Но Павлик никога не би вдигнал ръка да удари човек, който се смее!

Той гледаше Андрей, а Андрей най-спокойно гледаше него.

— Тлъсто Кюфте! Мършава Спица — на Кюфтето сестрица! — закрещя Светка.

И близнаците в един глас подхванаха:

— Тлъсто Кюфте! Мършава Спица — на Кюфтето сестрица!

— Ах, значи така?! — разлюти се Люска. — А вие... вие... знаете ли какви сте? Да се махаме оттук, Павлик! Повече не искам да ги видя!

Люска улови Павлик за ръкава и възмутено го повлече към къщи.

— Светка-табуретка! Петльовци-глупчовци! Андрей-зло-дей — гълта жаби като змей! — подвикваше тя вървешком и заплашваше всички с малкия си, здраво стиснат юмрук.

— Ха-ха-ха! — смееха се Светка и близнаците.

— Пфу! — показва се на прозореца Светкиният дядо Дмитрий Ферапонтович. — Колко е грозно! Момиченце, пък какви глупости

дрънка! Лошо са те възпитали родителите ти!

... До входа един от близнаците настигна Люска и Павлик.

— Ей, забравихте глупавите си копчета — рече той и пъкна в ръцете на Павлик басмената торбичка.

Вратата зад Павлик и Люска с трясък се затвори.

ГЛАВА 10

ПАВЛИК ПЛАЧЕ

— Нахалници! — възмущаваше се Люска, като се качваше по стълбището. — Ех, ако знаех какви са, не с копчета, а с револвер бих излязла! Гадове! Безсрамници! Ама и теб те бива! Не брат, а цяло недоразумение! Заяждат се, пък той мълчи! И ти трябва да се заяждаш, щом е така, разбра ли?

— Не трябва — тихо отвърна Павлик.

— Защо? — учуди се Люска.

— Не искам — каза Павлик, погледна Люска и тя прочете в неговите очи — сиви, със зелени точици и с червеникави мигли — нещо такова, от което само въздъхна и тихичко каза:

— Глупаци са те, Павлик, нали?

... Павлик не помнеше как стигна до къщи. Не помнеше как отключи вратата. В ушите му кънтеше ужасната дума „кюфте“, очите му виждаха насмешливите погледи на децата.

Той мълчаливо съблече якето си, мълчаливо ритна с крак изпречилия се на пътя му Тимофей, когото по-рано не с крак, а дори с пръст не пипваше, влезе в банята, затвори вратата с райбера, отвъртя крана, седна на пералнята и заплака.

— Павлик! — раздруса дръжката на бравата Люска. — Защо си се затворил? Веднага отвори!

Но в това време в антрето звънна телефонът и с гласа на Люскината майка, Лидия Сергеевна, заповяда на момичето незабавно да се прибере вкъщи.

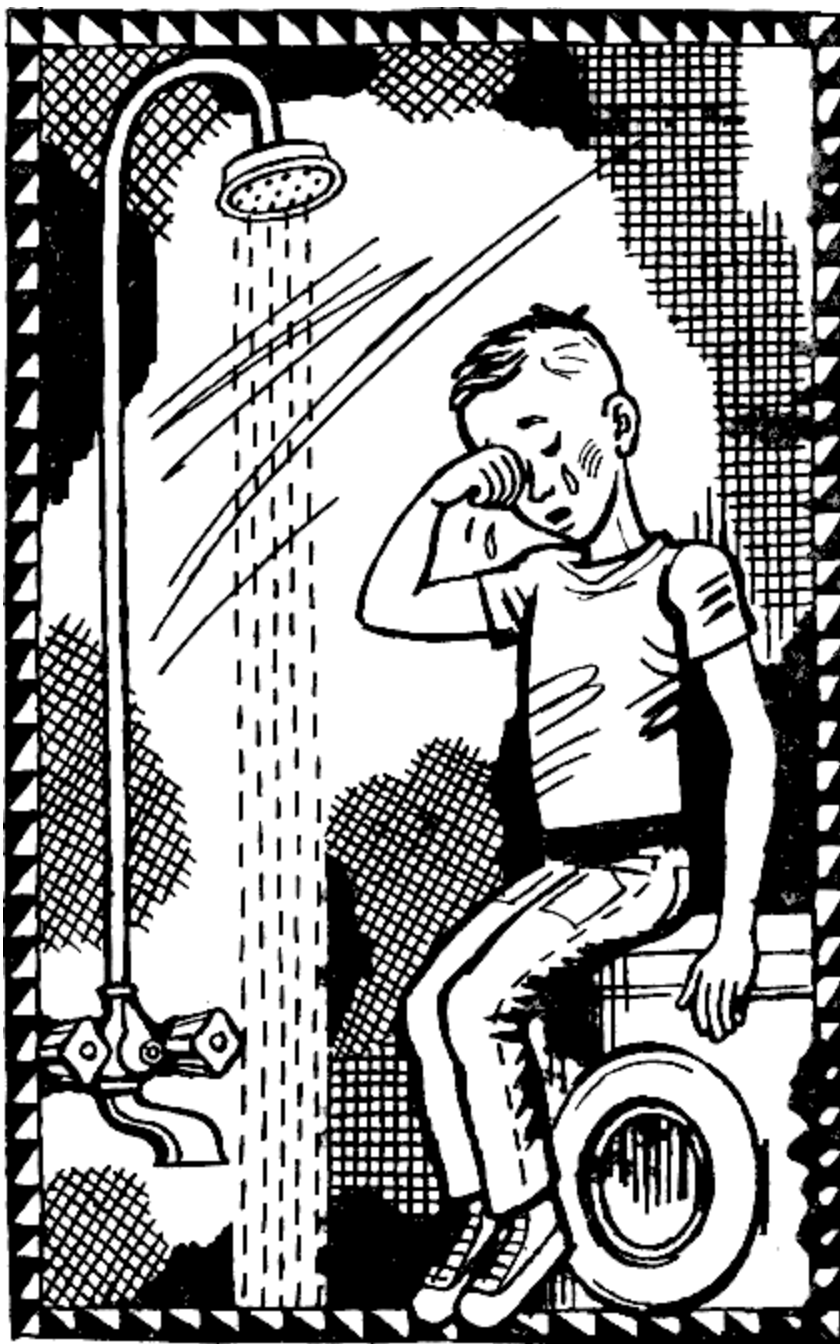
— Ти какво, забрави ли, че трябва да идем в поликлиниката? Докога ще те чакам?!

— Довиждане, Павлик! — съкрушено каза Люска до зелената врата на банята. — Напразно се тревожиш! Ние ще им отмъстим, ще видиш!

ГЛАВА 11

РАЗГОВОР С ТИМОФЕЙ

Павлик плачеше. Топлата вода се лееше от крана със звънлив шум. Тимофей учудено и със съчувствие гледаше с кръглите си очи през пролуката под вратата. „Какво ти е? — сякаш искаше да попита котаракът. — Защо плачеш? Сби ли се с някого? Или някой те обиди? Само ми кажи, очите му ще издера!“

Слава богу, никой освен Тимофей не видя как Павлик плачеше! Какво пък, може и да си поплаче, щом никой не вижда. Защото обидата всъщност е голяма! Хайде да видим как бихте се чувствали вие, ако ви нарекат Кюфте! И при това пред очите на собствената ви братовчедка! И главното, за какво? Буквално за нищо!

Впрочем с прякорите винаги е така. Тях рядко ги дават заслужено. Лепнат някакъв глупав прякор на човека и така той,

горкият, го мъкне със себе си цял живот и страда, без да знае за какво.

Тук ни идва на ум историята на една наша позната. Тази позната ни разказа как през детството си също имала прякор.

Излязла тя, седемгодишно момиченце, да се поразходи из двора, а в ръцете си държала хляб с мармалад, майка ѝ го била дала за закуска. Видели я децата с този хляб и без да мислят много-много, я нарекли Мармалад. Оттогава, щом излезела на двора, и всички в един глас започвали да крещят: „Мармалад! Мармалад!“.

На нашата позната ѝ било обидно и дори вече не излизала да се разхожда на двора. По-късно нищо особено не се случило. Порасла, постъпила в университет, сетне почнала работа и отдавна вече никой не я нарича Мармалад.

Но ние се отвлякохме.

За чест на Павлик трябва да кажем, че той не плака дълго. Съвзе се, изтри очите си, спря водата и каза високо и с бодър глас:

— Люс, ей сега ще изляза. Взех си един душ.

Павлик пооткрехна вратата. В банята безшумно влезе Тимофей.

Люска я нямаше никъде. Значи, беше си отишла.

— Извинявай, Тимка, че те ритнах — рече Павлик, като взе котарака на ръце и завря лице в топлото пухкаво кълбо. — Не го направих нарочно. Не ми върви в живота, разбираш ли? Мислех си, че в новата квартира ще започна нов живот, а ме нарекоха Кюфте! Ама че нов живот!

„Мър-р-р, не се огорчавай, в живота всичко се случва. — Тимофей потърка глава в брадичката на Павлик. — По-добре да отидем да изпием млекцето, то успокоява. А колкото за лоста, не се тревожи. Лостът е празна работа. Ти, ако поискаш, много бързо ще се научиш!“

Влязоха в кухнята, пийнаха мляко. След това Павлик отиде до прозореца и шумно го затвори.

— Ще има да видят те какво Кюфте съм аз, нали, Тимка?

Тимофей скочи на перваза на прозореца, изви гръб, погледна към двора и заканително измяука.

ГЛАВА 12

ОТНОВО ДНЕВНИКЪТ

На следния ден Павлик не излезе на двора, а мрачно се разхождаше напред-назад из апартамента.

На копчета също не игра. Щом ги вземеше, веднага си спомняше какво се бе случило, и на душата му ставаше от зле по-зле.

— Кюфте, излез! — крещяха под прозореца братята Петльови.

Момчето затваряше малкото прозорче и дръпваше пердетата. Омразната дума изгаряше душата му. Не, с такъв прякор не можеше да се живее, просто да се гръмнеш!

Павлик завъртя глава, за да се избави от него, извади дневника и започна да пише.

8 юни.

Случи се непоправимото! Излязох с Люска да се поразходя в новия двор, а те всички се нахвърлиха върху мене и започнаха да ме унижават. Какво им бях направил? Не съм ги предизвиквал. Аз изобщо никого в живота си не съм предизвиквал, тогава защо вечно с мен се заяждат? Този път ми лепнаха такъв ужасен прякор, че дори не мога да го повторя! Хиляди пъти по-лош, отколкото Домат. Домат — поне е ясно защо, фамилията ми е такава. Но защо пък Кюфте? Нима приличам на Кюфте? Никак!!! И все този Андрей! А мислех, че е добър! Не, такъв приятел не ми трябва. За нищо на света няма да дружа с него! Повече няма да излизам изобщо в този отвратителен двор. Ще направя нещо! Нещо такова, че те ще се смаят! Ще уشيا от чаршафите парашут и пред очите им ще скоча от покрива, нека да разберат какво Кюфте съм аз! От утре по два часа на ден ще ходя край брега и ще гледам да не би някой случайно да почне да се дави. Ще го спася! И ще ми дадат медал „За спасяване на давец се“, ще си го окача и ще изляза с него на двора. Да видим тогава какво ще кажат! Ще се упражнявам в килера и мускулите ми ще станат изпъкнали като гири. Ще отида тогава при Андрей и така ще му стисна ръката, че той ще завика за милост и ще поиска прошка. Но аз няма да му простя. За нищо на света няма да му простя!

ГЛАВА 13

ОЩЕ ТРИ ЗАПИСКИ В ДНЕВНИКА

11 юни.

Вече няколко дни не излизам. Мама пита защо съм станал бледен. Отговарям, че не съм добре. Как мога да излизам, когато те през цялото време са на двора! Днес ги наблюдавах с бинокъла. Андрей се разхождаше с кучето, немска овчарка, казва се Брут. Той изнесе на двора кутийка с чуждестранни значки и раздаде на близнаците и на Светка. Те всички се накичиха с по три значки и през пет минути тичаха да се гледат на огледалото. Люска би пукнала от завист. Той им даде и дъвка. Сега те все ходят насам-натам и дъвчат. Просто го обожават.

Опитах се да уشيا парашут, но не успях, нищо не излезе.

12 юни.

Люска замина при баба си на село и няма с кого даже по телефона да си поговоря. Скука! Седя вкъщи, ходя само до магазина.

Днес те подравниха купчината пясък и започнаха да скачат, а Андрей ги учеше как да се засилват и как правилно да свиват колене. А той, разбира се, скачаше по-далече от всички. Макар и да е гаден, великолепно скача! Навярно ще стане майстор на спорта по скокове. Ех, колко много бих дал да се науча така да скачам, но съм неспособен за такова нещо и никога няма да се науча.

Може би напразно му се сърдя? Разбира се, че на него му изглеждам като кюфте. Честно казано, в сравнение с него съм същинско кюфте. А кучето му е чудесно. Наградено е с два медала. Аз имам само един обикновен котарак, но той е без медали. Изобщо всички уважават Андрей. Когато прескачаха, почнаха да викат Светка да се прибере вкъщи, а тя отговори: „Не мога, чичо Дима, Андрей ни тренира“. Тогава чичо ѝ седна на пейката и взе да ги наблюдава, а след това отиде при Андрей, стисна му ръката и рече:

„Благодаря от името на кварталната общественост! Ти, млади човече, вършиш добро дело, приобщаваш нашите деца към спорта“.

А аз досега нищо хубаво не съм направил. Вчера ходих край реката и разбрах, че в такава мръсна вода никой няма да вземе да се къпе, а още по-малко — да се дави. Ех, да беше се запалила някоя къща! Бих влязъл през горящия прозорец и бих спасил от огъня някое малко дете. Не, по-добре е може би да срещна на улицата хулигани, както е срещнал на Тоска Тарелкина брат й.

13 юни.

Ето какво се случи днес. Отидох до хлебарницата и на връщане се натъкнах на тези червенокоси близнаци и на Светка. Те, щом ме видяха, веднага закресяха: „Кюфте! Кюфте!“.

Вътре в мене всичко закипя, но се направих, че не ги забелязвам, даже не погледнах към тях. Тогава те дойдоха съвсем наблизо и завикаха под носа ми: „Тлъсто Кюфте, къде е твоята сестрица — мършавата Спица?!“.

Това вече беше прекалено. Нека ме дразнят, ако щат, но няма защо да закачат Люска! Извадих от чантата белия хляб и се хвърлих срещу тях. Но те излязоха пъргави като гущери. Смееха се и ловко се извъртаха, без да престават да кресят по целия двор своята отвратителна закачка. Вече съвсем се задъхвах и губех сили в гонитбата. Внезапно чух някакъв глас: „Деца, престанете да дразните момчето! Как не ви е срам!“.

Вдигнах глава. На балкона на втория етаж стоеше една девойка. Беше красива, но много сърдита. Изведнъж ми стана по-леко от това, че не всички на света са лоши, а има и благородни хора. Ето, тази девойка никак не ме познава, а се застъпи за мен.

Но кога най-после ще мога да докажа на всички, че не съм Кюфте?! Не бих се уплашил от никаква опасност, бих поел всякакъв риск, само да има за какво! Да е за нещо истинско! Но къде е то? Къде е? Повече не бива да протакам нито минута, нито секунда! Нали скоро ще си дойде Люска. Как ще се покаже пред очите й?

На вратата се звънна. Павлик бързо скри дневника и скочи да отваря. Майка му се бе завърнала от работа.

— Здравей, сине — каза Марина Сергеевна, като подаде на Павлик чанта с ябълки и кофички с мляко. — С какво се занимаваш? Излиза ли днеска?

— Излизах — с нежелание отвърна Павлик.

— А защо си блед? Изглеждаш тъй, сякаш цяла седмица не си си показал носа навън... Щом вечеряш, иди да се разходиш. И Тимофей вземи, за него също е полезно.

След вечерята Павлик взе на ръце Тимофей и боязливо излезе на двора.

Слава богу, можеше да се разхожда спокойно. Децата се бяха разотишли по домовете си. Беше вечер.

ВТОРА ЧАСТ
„ЖИГУЛИ“ В ТЪМНАТА АЛЕЯ

ГЛАВА 1

СТРАННИЯТ РАЗГОВОР

Да, на двора беше вечер. Зелените мъхнати клонки на френското грозде се полюшваха плавно. Замайващо миришеха лехите с цветя. Първите ясни звезди намигаха отгоре. Беше необичайно топло.

Павлик поседя на пейката, погледа как в домовете един след друг светваха прозорците. След това разпери ръце и пусна Тимофей.

Усетил се на свобода, котаракът незабавно изчезна, започна да се завира някъде из храстите, омагьосан от вечерната топлина и замаян от гальовните, възбуждащи аромати на настъпващата нощ. Но Павлик не биваше да го изпуска от очи: този нехранимайко и без това диреше случай да се измъкне. Иди след това го търси!

— Тимка! Тимка! — повика го Павлик, ала хитрият котарак не се обади — Тимка! Тимка! Къде си?!

Павлик тръгна към неосветената част на асфалтовата алея, в края на която стоеше зелена кола марка „Жигули“.

— Къде се дяна, дяволе проклет? Под колата ли се пъхна?

Павлик заобиколи колата, приклепна, наведе се и взирайки се в тъмнината, изведнъж дочу шепот.

„В колата има някой! — учуден помисли Павлик. — Странно... Светлината е загасена, фаровете също... Защо е нужно да се седи на тъмно?“

Стъклата на „Жигули“-то бяха смъкнати. Павлик неволно се приближи и гласовете станаха по-ясни.

— Не, Старче, никъде няма да отида утре — каза единият. — Уморих се. Много е работата.

— Ще съжаляваш, Брада. Всички наши отиват, и шефът също — избоботи другият.

— Не-не, вече реших. По-добре да се наспя хубавичко. А на шефа — много му здраве!

„Защо се наричат един друг «Старче» и «Брада», а гласовете им са млади!“ — учуди се Павлик и заинтригуван продължи да слуша

разговора, макар и да разбираше, че това, честно казано, не е съвсем прилично.

— Както искаш, Брада! Ти знаеш по-добре — отново избоботи ниският глас.

В колата замълчаха.

— Слушай, но все пак къде е тя? — изведнъж рече първият глас.
— Докога ще чакаме? Вече половин час киснем тук!

— Не се тревожи, ще излезе. По това време винаги разхожда кучето си. Ей сега ще се увериш, че ненапразно цяла седмица я следя. Според мен имаме точно онова, което ни трябва.

— Цяла седмица я следиш и досега нямаш никакъв резултат? Не разбирам какво ти пречи, Старче?

— Не става, Брада... Не мога да я хвана...

„Кого да хване? За какво?...“ — помисли Павлик и кой знае защо, нещо го жегна под лъжичката.

— Старче, ама ти нали си професионалист! Да не ти се случва за пръв път, я?

— И аз се чудя. Навярно експонацията ме подвежда! Разбираш ли, слънцето е много силно! Пречи ми!

— Знаеш ли, просто е смешно! Ти си стара кримка, а да не можеш да се справиш с експонирането! В сянката я хвани, щом слънцето ти пречи.

— Опитвах, Старче. Наоколо хора — не можеш да се приближиш! Но нищо, тя няма да ми избяга, не се тревожи.

ГЛАВА 2

ДЕВОЙКАТА С ДЖИНСИ

Павлик слушаше този разговор ни жив, ни умрял. Някакво лошо подозрение като студено змийче се промъкваше в гърдите му... Кой са тези хора? За кого говорят? Какви са тия странни, зловещи загатвания?

— Внимание, ей сега ще излезе — тихо казаха в колата и в същия миг хлопна входната врата и тънки токчета звънко зачаткаха по каменните стъпала.

— Тя е! Пали!

Моторът забръмча, колата бавно потегли. Светлината на фаровете зашари по асфалта, освети едно кафяво куче порода дакел и гърба на високо момиче с джинси и перлоново яке. Девојката рязко се обърна и зажумя от светлината. Колата се изравни с нея, вратата се отвори...

— Извинете, къде се намира улица „Люлякова“? — дочу се гласът на Старчето.

— Наляво, след ъгъла — отвърна девојката, като безпомощно примигваше.

Кучето заръмжа.

— Шт, Финдлей — подвикна му момичето.

При светлината на фаровете Павлик видя черни, добре очертани вежди, големи очи, дълги къдрици и прибрани зад ушите коси... Какво познато лице! Та това е същото момиче! Да, разбира се! Как не го позна веднага?

— Имате чудесно куче — обади се от колата. — Няма да позволи да се доближат до стопанката му! Благодарим ви, мило момиче. Довиждане.

Вратата хлопна. Колата потегли.

ГЛАВА 3

„ВИЕ ВСЕ МНОГО ФАНТАЗИРАТЕ“

Колата отдавна бе заминала. А в ушите на Павлик продължаваха да звучат странните зловещи думи: „Аз отдавна я следя“, „В сянката я хвани“...

Девојката с кучето се разхождаше наблизо и беше ясно, че за нищо не се досеща. „Какво искат тези двамата от нея? Защо я преследват? Трябва веднага да я предупреди! По-бързо, по-бързо, докато не си е отишла!“

Развълнуван, Павлик се втурна към девојката.

— Извинете, моля, трябва... Разбирате ли... искам... да ви кажа нещо...

— Какво? — повдигна вежди девојката.

Дори в тъмното Павлик видя как тя се учуди.

— Разбирате ли, аз току-що чух... Тези в колата, които заминаха... Разбирате ли, те се преструваха, питаха за улицата, а всъщност... всъщност...

Кучето отново заръмжа.

— Тихо, Финдлей! — подвижна девојката. — Какво „всъщност“?

— Те ви преследват! — изтърси Павлик. — Искат да ви отвлечат! Чух го с ушите си! Честна дума!

Черните вежди на девојката се вдигнаха, още по-високо.

— Какво?! Ей, момче, ти с всичкия ли си? Ох, извинявай! Не исках да кажа това! Просто вече е късно и според мен ти отдавна вече трябва да спиш! Хайде, по-добре си иди вкъщи.

— Не искам — обърка се Павлик. — Аз се разхождам с котарака.

— А, така ли? Е, тогава по-добре изхвърли всички тези глупости от главата си! Вие, хлапетата, все много фантазирате!

ГЛАВА 4

„КАКВО ДА СЕ ПРАВИ?“

И Павлик си тръгна за вкъщи.

Отдавна беше забравил за Тимофей. Котаракът сам изникна пред него, седеше и го чакаше на входа. Павлик го пое на ръце и взе да се качва по стълбите.

— Слушай, Тимка — рече той. — Може би наистина само така ми се е сторило, как мислиш?

„Мър-р“ — отвърна Тимофей и обгърна с лапи шията на Павлик.

— Не, не ми се е сторило! Чух със собствените си уши! Точно така каза: „Искам да я отвлека! Отдавна я следя!“. Честна дума, Тимка! Вярваш ли ми?

Котето мълчеше, само гледаше със зелените си очи и не можеше да се разбере вярва ли му, или не.

— Какво да правим, Тимка? Да кажем ли на мама? Но и тя може да не ни повярва. А може и да се изплаши, да извика милиция. Е, добре, ще дойде милицията, а къде е колата? От нея няма и следа. Как ще го докажеш? Ама че съм глупак, да бях запомнил поне номера!... Ех, и Люска я няма, с кого да се посъветвам?!

ГЛАВА 5

РАЗГОВОР С ЛЮСКА

Още не прекрачил прага на апартамента и телефонът иззвъня.

— Павлик, здравей, аз съм! — весело заговори телефонната слушалка. — Върнах се! Как е, онези глупаци още ли те дразнят?

— Люска, колко е хубаво, че се върна! Тук стана една такава работа... Трябва да поговоря с тебе, разбираш ли...

— Хайде, говори! Е?...

Павлик се огледа да не би майка му да е наблизко, и сниши глас.

— Знаеш ли, Люска, случи се нещо странно...

— Какво?! Ох, ама по-скоро, по-скоро разказвай де!

— Представяш ли си, преди малко се разхождах, а в колата седяха едни... Не ме виждаха и си говореха...

— Страшно интересно! — отново го прекъсна Люска. — И за какво говореха?

— Ако все ме прекъсваш, няма да ти разказвам!

— Ох, Павлик, няма вече! Честна дума! Е, кажи по-скоро за какво говореха?

— Говореха, че искат да я отвлекат — каза Павлик с такъв зловещ шепот, че на Люска по гърба полазиха мравки.

— Какво да отвлекат?! Колата ли?!!

— Не-не. Не колата. Ако е колата, нищо... Искаха да отвлекат момичето.

— Мо-ми-чето?! Ох, Павлик, кое момиче? Нищо не разбирам!

— Да-да! Едно момиче от нашия двор. Високо такова. С джинси. Искаха да го хванат и да го отвлекат с колата, но се уплашиха от кучето, тя го разхождаше.

— Ама вярно ли? Павлик, честна пионерска? Не лъжеш ли?

— Кълна се! И мене можеха да ме натикат в колата, ако ме бяха видели. Просто щяха да ме откарат в гората! Но все едно, аз не се уплаших. Изслушах всичко до края. Казаха, че отдавна биха я отвлекли, но им пречела някаква експонация.

— Ще се шашна! — изписка Люска. — А ти каза ли на майка си?

— Няма да повярва. Онова момиче също не ми повярва. Каза, че не съм с всички си... Аз пък съм. Всяка дума чух. Говореха на някакъв жаргон, но аз всичко разшифровах. Как мислиш, Люска, какви са тия?

— И пита на всичкото отгоре! Разбира се, че са престъпници! А ти запомни ли номера на колата?

— Не, не се сетих.

— Ох, ами как ще ги открие милицията?!

Нещо лекичко бодна Павлик под сърцето и той дори леко пребледня.

— Сам ще ги открия — отсече момчето. — Ще ги проследя и ще я спася. Решил съм. Познавам момичето. То се застъпи за мене. Много е добро.

— Да не си откачил?! Как ще се справиш с тях? Трябва да кажеш на кварталния, Владимир Павлич, той е приятел с майка ми!

— Ще се справя — каза Павлик. — Ще видиш. Отдавна мечтаех за такава опасна работа.

— Е, тогава и аз ще бъда с тебе! — запали се изведнъж Люска. — И аз искам да хвана престъпници. Хайде заедно, а?

— Не, не може заедно — твърдо рече Павлик. — Работата е много опасна...

— Павлик, стига си говорил по телефона — прекъсна го майка му, като влезе в стаята. — Време е да си лягаш.

— Дочуване, Люска — прошепна Павлик. — Само внимавай, не казвай никому. Това е наша тайна.

— Добре — отвърна Люска. — А ти хубаво си го измислил! Нинка Петрова ще има да завижда, ако ги хванеш!

Павлик сложи слушалката и измъкна дневника. Ето какво записа:

Провървя ми! Ура, какво щастие! Витя Кукушкин бил заловил един престъпник, а аз ще хвана двама наведнъж! Най-сетне всички ще разберат какъв съм!

— Павлик, защо още свети лампата? — дочу се от съседната стая. — Веднага я загаси и заспивай!

„Ей сега ще влезе!“ — изплаши се Павлик и бързо пхна дневника под възглавницата.

След това загаси нощната лампа, въздъхна и се обърна на една страна.

ГЛАВА 6

СЪНЯТ НА ПАВЛИК ДОМАТОВ

Цяла нощ Павлик неспокойно се въртя в леглото.

В мъглявия и разпокъсан сън му се привиждаха някакви гадни мошеници с лисичи шуби и с блестящи черни цилиндри. Единият държеше в ръцете си сабя, а от пазвата на другия стърчеше револвер.

Като се кивяха и подсмиваха злобно, те един по един крадешком се промъкваха по безкрайни полутъмни зали с излъскани до блясък подове. В залите имаше гоблени и картини, а на етажерките — вази и самовари, и Павлик разбра, че това е музей.

Обслужващата асансьора леля Кати дремеше в ъгъла, седнала на табуретка. Мошениците ѝ извиха ръцете и пъхнаха в устата ѝ огромен бонбон.

„Помощ!“ — искаше да закрещи леля Катя и се преобрази в Павлик.

„Помощ!“ — иска да викне Павлик, но бонбонът е залепил устата му, слепил е зъбите му. А мошениците, като се захилиха подло, подскочиха към една тъмна стена със скрита зад завесата картина.

„Ето я! Аз отдавна искам да се докопам до нея!“ — закреща единият и дръпна завесата. На картината се усмихваше някогашна дама с роза в ръцете, с плетено жабо и с перлоново яке. На врата ѝ блестеше огърлица от копчета.

„Така ти се е сторило — клатеше глава тя. — Вие, хлапетата, все много фантазирате!“

Но мошениците не ѝ дадоха да се доизкаже. Те свалиха картината от стената и я помъкнаха по улица „Краснобарикадная“.

Павлик искаше да хукне след тях, но отнякъде изскочи Финдлей и започна силно да лае.

А мошениците се отдалечаваха. Единият се обърна, изкриви лице и направи гримаса на Павлик.

— По-добре върви да спиш! — викна другият. — Ей, Кюфте!
„Кюфте! Кюфте!“ — закикоти се дамата, като надничаше през
незакопчаното палто на крадеца.
„Да! Да! Да!“ — лаеше Финдлей.

ГЛАВА 7

ЧОВЕК В ХРАСТИТЕ

Едва на разсъмване Павлик заспа здрав сън.

Събуди се, колкото и да е чудно, весел и с леко сърце.

„Нещо сънувах — припомни си той. — Някаква глупост: леки коли, престъпници...“

Майка му вече бе отишла на работа. На масата имаше бележка: „Не можах да те събудя. Яж от руската салата и си изпий какаото“.

Павлик дръпна пердето, отвори прозореца.

Беше вече почти пладне. Ярко слънце заливаше градинката пред блока. По дърветата цвърчаха врабци, в пясъка ровеха деца.

Двамата братя Петльови заедно със Светка се упражняваха в класически скок.

Наблизо на пейката седеше светлокосо момиче. Навело глава, то чертаеше нещо с пръчица по земята. Ето, повдигна очи и се замисли...

О-о-о-о!!!

Павлик изведнъж си припомни всичко! Вечерта. Зеленото „Жигули“. Зловещия разговор. Девојката с кучето.

Силно възбуден, той грабна от бюфета малкия театрален бинокъл, инкрустиран със седеф, и трескаво почна да върти окулярите.

Те зашариха по земята, по дърветата. Появи се луничавото лице на Толка Петльов, квадратите с тебешир по земята, синята рокля на Светка... Но тези неща не интересуваха Павлик. Той искаше да види девојката! Само нея!

А! Ето лицето ѝ. Вижда се всяка чертичка.

Коя е тя, каква е?

Всъщност момиче като момиче. Красиво, но общо взето, нищо особено. Виж, само погледът ѝ е сериозен, момичетата рядко гледат така.

А какво чертае на земята? Някакви линии, триъгълници... Погледне в разтворената на коленете ѝ книга и чертае. Пак погледне и пак чертае... Написа формули, някакви букви и знаци. Жалко, че лошо се виждат — големият храст вляво хвърля гъста сянка върху земята...

„Я виж, я виж! — изведнъж сам си каза Павлик и сърцето му силно заби. — Какво е това тъмнокафяво петно в храстите? Да-да, ей там, между клоните?“

Дъхът на Павлик секна, гърлото му пресъхна. Някой се криеше в храстите!

Павлик едва не изтърва бинокъла, но веднага го насочи натам и започна бързо да върти окулярите.

Да! Наистина! В храстите се криеше човек!!!

Свит, прегънат одве, подвил крак, той държеше в ръцете си някакъв черен предмет.

Ето, вдигна предмета към очите си... Фотоапарат! Насочи го към момичето! А то седеше наблизко, прочиташе някой и друг ред, чертаеше с пръчицата по земята и нищо, нищичко не забелязваше!

Павлик сне бинокъла и избърса запотеното си чело.

Място за съмнения нямаше.

Опасност заплашваше девойката.

ГЛАВА 8

ПЪРГАВИТЕ ГЪСЕНИЦИ

Без да се замисля, Павлик сграбчи първото нещо, което му попадна под ръка (а то беше сакче за ловене на пеперуди), и се втурна към двора.

Като се привеждаше ниско и притичваше предпазливо от дърво до дърво, той започна да се приближава до храстите, в които се криеше непознатият. По всичко изглежда, че беше един от вчерашните. Павлик ясно видя гърба му с кафяво карирано сако.

След като направи още две крачки, Павлик тихичко приклепна зад храста.

„Ако ме забележи, ще се престоря на малък и глупав, ще излъжа нещо“ — реши той.

През клоните Павлик виждаше замисленото лице на девойката. Тя седеше полуизвърната, кръстосала крак върху крак, и нещо пишеше в тетрадката.

Свалил фотоапарата, непознатият я гледаше втренчено. След това се наведе и щракна. Отмести внимателно клончето и щракна още веднъж. После издърпа от фотоапарата някаква дълга тръба, отново я насочи към момичето и пак щракна.

Павлик седеше приклепнал и затаил дъх. По врата му пълзеше буболечка, гъделичкаше го, но той търпеше.

Изведнъж клончето под крака му изпраця! Непознатият рязко се обърна и очите му се впиха в очите на Павлик. В тях пламна злобен огън!

— Какво правиш тук? — запита той с груб, глух глас.

— Аз, чичко, ловя гъсеници — запъвайки се, отвърна Павлик и почна да се прави, че удря със сакчето по земята.

Непознатият се усмихна.

— Изглежда, твоите гъсеници са пъргави! — каза той. — Знаеш ли какво, приятелче, хайде иди да ги търсиш на друго място! Пречиш ми, разбра ли?

— А вие, чичко, какво правите? — запита Павлик с най-глупашки вид (за това той наистина се постара!). — Вrabците ли фотографирате?

Непознатият прихна. Помисли навярно, че Павлик е някакъв кретен.

— Позна! Хайде, върви, върви, нали ти казах!

Имаше зловещ вид. Черните му рошави коси стърчаха на всички страни. На главата му едва се крепеше модно кепе от мъхната кожа. Той втренчено загледа Павлик в очите, сякаш искаше да го прониже. Честно казано, момчето се видя в небрано лозе. Вече искаше да се измъкне, когато Рошавия изведнъж изкомандва:

— Я-я, я почакай малко! — вдигна фотоапарата си и засне Павлик.

След това като тигър изскочи от зеления гъсталак и изчезна в блок №12.

ГЛАВА 9

„ЧАКАЙ МЕ ПРИ ТРЪБАТА!“

Павлик беше в треска.

Като почака около две минути, той тръгна със силно разтуптяно сърце по следата.

Асансьорът на блок №12 бучеше. На таблото светеше копчето за десетия етаж.

„До десетия се качи“ — разбра Павлик.

И без да мисли, се втурна пешком към десетия етаж. Там имаше четири врати.

Като дишаше тежко, момчето огледа подред и четирите.

Едната бе тапицирана с черна мушама, втората бе с някакви копчета по средата, третата — с имената на живеещите, четвъртата... До четвъртата имаше стъпкана изтривалка. Сякаш някой току-що си бе изтрил краката и бе влязъл.

Павлик се приближи на пръсти. Зад вратата явно говореше радио. Той надникна през ключалката. Пълна тишина. Не, Рошавия не бе влязъл тук...

Едва-що направи този извод и вратата се отвори, сякаш бе отгатнала мислите му и се надсмиваше над тях. Павлик се сблъска лице в лице с Рошавия!

От изненада и двамата отскочиха.

Този път Рошавия не бе с карирано сако, а с дълъг, яркожълт домашен халат. Зад гърба му цареше някаква адска тъмнина, само някъде в дъното на жилището трептеше със слаба светлина малко червено пламъче.

— Пак ли ти? — отекна гласът на Рошавия, който подозрително се вглеждаше в момчето. — Пак гъсеници ли ловиш?...

И внезапно сграбчи Павлик за рамото.

— Я ми кажи, братле, ама честно, защо си се лепнал за мене? Какво ти трябва, хайде, говори! Впрочем защо да стоим тук? Влизай!

„Край!“ — помисли Павлик и се олюля.

Естествено ние не знаем, наистина не знаем как би свършила тази неприятна за Павлик история, ако... Вижда се, че той е роден под щастлива звезда, тъй като в най-критичната минута, в онази минута, когато момчето, затворило очи, вече се прощаваше с живота, в тъмното антре на Рошавия, някъде вдясно и малко по-високо, близо до ухото му, рязко и продължително иззвъня телефонът.

Рошавия пусна рамото на Павлик и грабна слушалката.

— Ало! — закрещя той. — Ти ли си, Брада? Да, чакай ме утре при Тръбата! Точно в шестнайсет.

Павлик успя да чуе това, когато с всички сили офейкваше надолу по стълбището.

ГЛАВА 10

ЛЮСКА СЕ ПОЯВЯВА ОТНОВО

Ах, колко беше хубаво на улицата!

Как галъовно и весело светеше слънцето!

Какви нежнозелени листа трептяха по дърветата!

Какви бели облаци бързаха по небето!

Как звънливо и високо, безгрижно и приятно чик-чирикаха врабците по клоните!

Какъв благоуханен ветрец рзхлаждаше пламналото от преживяното вълнение лице на Павлик!

Колко е хубаво, че е отново в градината сред пълничките бебета, добрите бабички, прехвъркващите бели пеперуди и нежния аромат на тревите!

На пейката бе седнала леля Катя. Ама тя била симпатична! Какъв смешен остър нос има! Навярно не е и лоша. Седи си, примижава на слънцето.

А ето там какво симпатично момченце! Пълничко, важно. Как хубаво загребва пясък с лопатката и смело го изсипва на главата на приятеля си!

Ха, ето и пръчицата, с която чертаеше девойката. Но къде е тя? Отишла си е.

Какво все пак чертаеше?

„Ей сега ще се успокоя и ще погледна“ — каза си Павлик.

Още почти цяла минута той стоя на пейката със затворени очи, наслаждавайки се след зловецкия мрак във входа на светлината и топлината, и чувстваше как ръцете му престават да треперят. Като се успокои съвсем и се убеди, че нищо не може да го заплашва в тази обляна от слънцето градина, премести се на мястото, където преди това седеше девойката, и започна внимателно да се вглежда в оставените по земята знаци.

Какво е това? Какво означават тези линии и триъгълници? Прилича на чертеж. Какво е чертала? Може би някакъв план?

Ами ако ей сега дотичат близнаците със Светка и започнат да го дразнят? Нека го дразнят, пука му! За нищо на света не ще се досетят с какво се занимава той, за какво мисли! Пък дори и Андрей да дойде и да го оглежда с насмешлива и презрителна усмивка! Нека си се усмихва! Ще видим какво ще каже след това! После как ще се усмихва!

Павлик вдигна глава. Над двора се разнесоха странни пронизителни звуци, сякаш някой драскаше по желязо с огромен гвоздей.

На балкона на четвъртия етаж беше застанала кой знае откъде изникналата Люска и търкаше с лък върху малка жълта цигулка.

— Здравей, Павлик! — замахна с лъка Люска. — Почакай ме, ей сега ще сляза!

След минута, като дишаше тежко и си вееше с цигулката, тя седеше до Павлик.

— Къде се дяна? Цяла сутрин те чакам! Дойдохме заедно с мама! Донесохме и цигулката, мама ме накара. Безобразие, и през лятото не те оставят на мира! Не можеш да си представиш как са ми омръзнали тези гами! Дявол да ги вземе!...

Люска пхна цигулката под мишница и втренчено погледна Павлик.

— Твоите работи как вървят? Още ли не си проследил ония?

— Засега не мога нищо да кажа — опита се да отклони въпроса Павлик.

— Как така „не мога“?! Хайде, казвай веднага, иначе ей тук ще засвирия с цигулката!

Люска се приближи до Павлик и наостри уши. Очите ѝ като две лампички пламнаха от любопитство.

— Е?! — нетърпеливо рече Люска.

— Ходих у тях — прошепна Павлик. — У най-главния! Той едва не ме уби. Цял час се борихме с него.

Люска зяпна и опули очи.

— Лъжеш!

— Честна пионерска! Само една щастлива случайност ме спаси! Звънна му другият и той ме изгърва. Уговориха се да се срещнат при някаква тръба...

— При каква тръба?!!

Но Павлик не успя да отговори.

— Я, Кюфтето и Спицата си седят тук и си клатят краката! — дочу той. — Ние имаме съботник, а те си почиват!

Пред Павлик и Люска стояха Андрей — с ръце в джобовете — и братя Петльови — с лопати през рамо. Андрей се смееше. Носовите на братята, покрити с големи лунички и лек загар, се подаваха изпод ниско нахлупените триъгълници от вестник.

— Хайде да копаем дупки! — каза Андрей. — Физическият труд е полезен за здравето.

— Как не! — направи гримаса Люска. — Ние няма защо да копаем! Вие се заяждате, вие си и копайте!

— Лю-ю-ся-а-а... — долетя от прозореца на апартамента на Павлик. — Веднага вкъщи!

— Пак започна! — ядосано каза Люска. — Ей сега ще ми направи скандал заради цигулката! Е, хайде, тръгвам, след това ще ми разкажеш всичко, нали, Павлик?

ГЛАВА 11

НОВА ЗАПИСКА В ДНЕВНИКА

Докато Люска стържеше на цигулката, Павлик затвори вратата с резето и веднага се зае да пише в дневника.

Да, аз не сбърках! Дойде онова, за което мечтаех! Ще спася тази девойка от престъпниците. Единият се крие в блок дванайсет, апартамент тридесет и четвърти. Той навярно специално е наел тази квартира, за да дебне момичето. Прозорците му са закрити с нещо плътно и непроницаемо, за да не надзъртат съседите!

Непременно ще вървя след него до тръбата! Но как да го направя? Ако и трети път ме види, нищо добро не ме чака. Трябва да бъда много ловък и предпазлив, иначе всичко ще пропадне!

ГЛАВА 12

„ЕТО ТОВА СЕ КАЗВА РАБОТА!“

Павлик привърши с писането и вдигна глава.

„Все пак не е хубаво, че не отидох на съботника! — помисли той. — Ех, за Люска се знае, че тя свири на цигулка, ами аз? Трябва да отида да покопая малко... Нека се заяждат, ще гледам да не им обръщам внимание.“

Той наметна якето си и слезе на двора.

Андрей чертаеше с тебешир по земята големи кръгове.

— А, Кюфте, дойде ли? Ето, вземи лопатата, дръж!

Като се стараеше да не гледа Андрей в очите, Павлик взе подадената му лопата.

С отмерена крачка, с дълги тънки фиданки в ръцете и с жълта сламена шапка дойде Дмитрий Ферапонтович Волков.

— Работете, деца, работете — загрижено рече той. — Гледайте всичко да бъде привършено навреме! Андрей, назначавам те за отговорник!

Андрей кимна.

Дмитрий Ферапонтович се отдалечи, като си вееше с жълтата шапка.

— Вие, Петли, копайте тук — каза Андрей. — А ти, Светка, тук. Кюфтето нека копае с тебе. Аз ще копая тук. Ех, съжалявам само, че утре имам тренировка на корта! Дано не ми загрубеят ръцете!

— Ами ти не копай, Андрей! — викнаха Петлите. — Остави! Ние сами ще изкопаем всичко!

— Разбира се! — възкликна Светка. — Не копай, Андрей, че може да не спечелиш състезанието!

Всички започнаха да копаят, а Андрей ходеше и гледаше как работят.

— Петли, по-здраво дръжте лопатата! Светка, ти какво се въртиш насам-натам!

— Е, деца, как е работата? — чу се глас отдалече.

Андрей се озърна и видя забързания към тях Дмитрий Ферапонтович.

— Кюфте, ти как държиш лопатата?! Смешно е като те гледа човек! — възкликна Андрей, взе от изпотилия се Павлик лопатата, съблече фланелката си и започна да копае.

Загорелият му гръб ритмично се навеждаше и изправяше. Червеникавата рохкава купчинка пръст бързо растеше.

Всички спряха да работят.

Невъзможно бе да не се любуват на мускулестия гръб на момчето и на силните му ръце, здраво стиснали лопатата.

Раз-два! Раз-два! — навеждаше се и се изправяше Андрей.

— Ето това се казва работа! — възхитено поклати глава Дмитрий Ферапонтович. — Учете се, деца, как трябва да се работи! Поздравявам те, Андрей! От името на кварталната общественост те поздравявам! Хайде, продължавайте все така, аз отивам ей там — и закричи към другия край на двора, дето се трудеха възрастните.

— На! — каза Андрей, като се разкърши и подаде лопатата на Павлик. — Продължавай старателно!

Той облече фланелката, пооправи чуждестранната значка на нея, приглади косите си.

— Светка, ти защо не работиш? Стига си почивала! Петли, хайде на работа! — весело подвикваше Андрей.

— Ах, колко си способен, Андрюша! Всичко вършиш по-добре от другите! — въздъхна Светка и хвана лопатата.

След час всичко беше изкопано.

— Браво! — похвали ги Дмитрий Ферапонтович. — Не се разотивайте, почакайте една минута!

Извади фотоапарат „Смяна“, каза на Андрей да застане в средата, от двете му страни постави братя Петльови, на Светка нареди да приклепне на едно коляно, зад Толка Петльов сложи Павлик и изкомандва:

— Усмихнете се! — и снима всички.

ГЛАВА 13

„ЗА КАКВО МИСЛИШ?“

Настъпи вечер. Двете сестри Марина и Лидия Сергеевни слагат на масата торта, ябълки, чашки, а Люска седи с Павлик на канапето и мрънка:

— Ма-а-менце, нали може, нали няма да свиря менуета? Омръ-ъ-зна ми!

— Непременно ще го изсвириш! — строго отвръща Лидия Сергеевна.

— Хайде по-добре да пием чай, тортата ще изпръхне!

— Няма да изпръхне. Като не искаш менует, изсвири мазурка. Ах, Мариночка, това е такава чудна мазурка! Христофор Матвеич, Люскиният преподавател, каза, че в нея прозира тъгата на композитора по далечната му родина.

— „Прозира, прозира!“ — промърмори Люска и захвана с такова настървение да стърже с лъка по цигулката, че на всички неволно им дожаля за бедния композитор.

Но Павлик не слушаше цигулката. Погледът му беше замрежен. Той гледаше тортата, а виждаше приклеknалия в храстите човек. В ушите му звучаха не пасажите на мазурката, а зловещият вечерен разговор.

— За какво мислиш? — мушна го в хълбока Марина Сергеевна. — Павлик, събуди се!

Не, Павлик не спеше. Той мислеше за утрешния ден. Утре, да, утре той трябваше да узнае що за хора са тези и какво са намислили? Утре, каквото ще да става, трябваше да отиде с тях до някаква загадъчна, тайнствена тръба...

ГЛАВА 14

ПАВЛИК РАЗКАЗВА НА ЛЮСКА ЗА ПЛАНОВЕТЕ СИ

Най-сетне Люска спря да скрибуца на цигулката, всички пиха чай и сестрите отидоха в кухнята да си поговорят. Павлик и Люска останаха сами.

— Е — не се стърпя Люска, като го гледаше втренчено, — каква е тази тръба! Кажи ми!

— Няма нищо за казване! И аз още нищо не знам!

— Не лъжи! — закрещя Люска. — Ти просто криеш от мене, виждам!

— Не, честна дума! Ще вървя след тях и ще разбера.

— Но как ще вървиш? Този Рошавия те познава вече като петте си пръста!

— Всичко съм обмислил! — възкликна Павлик, тъй като в същата минута, точно в тая минута му хрумна гениална идея. — Ще се преоблека!

— Ами лицето?

— Ще си сложа маска — каза Павлик.

— А откъде ще вземеш маска?

— Ей сега ще видиш.

ГЛАВА 15

МАСКАТА НА СТАРЧЕТО

Павлик с трясък отвори вратите на килерчето, тъй че от стените се посипа мазилка, и се зае да изхвърля от полиците в коридора куфари и кошници, в които се пазеха различни ненужни вехтории — стари сака, смачкани обувки и счупени играчки.

Понеже майките им, увлечени в разговора, се затвориха в кухнята, той използва това и изтърси съдържанието на куфарите на пода. Скоро в коридора се образува голяма купчина, от която се подаваха ръкави, подметки, велосипедни спици и плюшени мечета от всички цветове и оттенъци.

Пред очите на изумената Люска Павлик се пъхна в купчината и измъкна от нея розов нос, към който бяха прикрепени корави жълтеникави мустаци от лико и рамка на очила с гъсти, надвиснали вежди, също тъй жълти и също от лико.

Вместо коса, маската имаше копринена шапчица в розов цвят, твърде прилична на плешивина, с кичурчета коси отстрани.

Като отърси маската тъй, че веждата ѝ наполовина се отлепи, Павлик се вмъкна в банята и след секунда оттам изскочи малко старче с очила, с голям розов нос и розова плешивина.

Старчето притича до килера, измъкна от купчината стари дрехи раирано сако с дебели подплънки на раменете и смачкани карирани панталони, които набързо облече.

След това доволно се огледа в огледалото в антрето и викна с тънкия Павликов гласец:

— Нека сега се опитат да ме познаят! Нека опитат!

— Чудесно! — едва успя да прошепне Люска.

ТРЕТА ЧАСТ
СТАРЧЕТО С КАРИРАНИТЕ ПАНТАЛОНИ

ГЛАВА 1

„ЕЙ, ТАТЕНЦЕ“

На 16 юни 197... година по тихата и безлюдна уличка вървеше слабичко старче със старомодно раирано сако. То му беше май голямшко, подплатените рамене — някак подвижни, ръкавите се люлееха — изобщо видът му бе странен. Карираните панталони с миши цвят бяха запретнати, очевидно да не пречат при ходенето.

Старчето беше с кецове. Държеше се някак странно. То ту се прегърбваше и избързваше напред с малки неравни крачки, ту правеше огромни подскоци и се криеше край вратите, като предпазливо подаваше оттам розовата си глава, а след това изскачаше и почти приведено към земята притичваше от дърво до дърво.

Отстрани можеше да се помисли, че това старче не е съвсем нормално. Но в този ранен час по улицата нямаше никой освен един човек с черно кожено сако, който вървеше доста напред. И никой не гледаше старчето, с изключение може би на кафявото дворно куче, което вървеше по петите му.

Това старче се наричаше, както вие вече се досетихте, Павлик Доматов. Той вървеше по петите на Рошавия.

Отначало, когато старчето пъргаво се засили и направи огромен скок през локвата, кучето се учуди и взе силно да лае. Тогава старчето мигновено се притули до вратата и дълго маха на кучето с ръце и го чеса зад ухото, докато то не се успокои.

А Рошавия нищо и не подозираше.

Пъхнал ръце в джобовете, той крачеше по улицата, без да бърза, като лекомислено си подсвиркваше.

Веднъж се наведе и погали една котка.

Друг път ритна камъче по пътя.

Е, разбира се, това не беше опитен престъпник. Помислете малко — престъпно ли е да милваш котки, да си подсвиркваш и да подритваш с крак камъчета. Ама ние май забравяме нещо! Той навярно се преструва. Исква да изглежда обикновен младеж.

Изведнъж той спря и извади от джоба си пакет цигари. Пъхна една в устата, потупа се по джобовете — оказа се, че няма кибрит. Обърна се, погледна няма ли някой, от когото да припали, но не видя никого освен слабичкото старче, което вървеше на известно разстояние от него.

Рошавия спря да почака, докато старчето се приближи, но то застана като заковано.

— Ей, татенце! — викна Рошавия. — Имаш ли огънче?

„Татенцето“ не отговори.

— Странно старче — полугласно рече Рошавия и тогава старчето внезапно се обърна на сто и осемдесет градуса и твърде пъргаво за годините си побягна надолу по уличката.

„Някакъв луд!“ — учуди се Рошавия.

ГЛАВА 2

МУЗИКАЛНИЯТ ВХОД

Павлик дотича до вестникарската будка и се огледа, като дишаше тежко.

Рошавия го нямаше на улицата.

„Ей, че съм глупак! Защо побягнах? Та той не ме гонеше! — помисли си Павлик. — Е, да, спря се, обърна се, искаше да попита нещо... И защо сметнах, че ме е познал? Върви го търси сега!“ И той се втурна назад.

— Виж, това се казва старец! — Будкаджийката се наведе през прозорчето и дълго гледа след Павлик. — Тича като рекордьор! Май ще е бивш шампион!

Павлик полетя нагоре по улицата, сви зад ъгъла и облекчено въздъхна: пред него крачеше познатата фигура.

Рошавия премина на отсрещния тротоар, спря се до олющена сиво-синя къща и се огледа.

Павлик бързо приклепна, направи се, че му се е развързала връзката на обувката. А Рошавия се надвеси към прашния прозорец на сутерена и подсвирна.

Никой не се обади.

Тогава Рошавия внимателно, с върха на обувката си, почука три пъти по стъклото. Веднага прозорчето за проветряване шумно се отвори и нисък мъжки глас запита нещо.

— Аз съм — рече Рошавия. — Отвори! — Като заобиколи къщата, той потъна зад портата.

Павлик го последва.

Зад портата се ширеше огромна локва. Тя бе оградена от зелени кофи за смет. Върху кофите господарски се бяха настанили котки. Като видя Павлик, една от тях измяука. Цоп! — Павлик се подхлъзна на портокалова кора и падна. При падането той удари с ръка седалката на огромно канапе, обвито с плат на дребни сиви цветчета и с дупка точно по средата.

Канапето се събуди и забръмча с всичките си пружини като орган в консерватория.

„Мяу!“ — сърцераздирателно се обади пакостницата.

„Мяу-у-у!“ — подхвана друга.

„Мяу-у-у! Мяу-у-у!“ — завиха останалите.

Павлик се изправи, като отърсваше залепилото се о него парче вестник и разтриваше натъртения си крак.

У-у-у... — виеха пружините на канапето.

„Мяу-у-у...“ — деряха гърла котките.

Безмълвният вход оживя. Той като че ли бе чакал само Павлик, за да му устрои този концерт, като че ли дълго се бе въздържал и сега най-сетне с пълна мощ проявяваше музикалните си способности.

Павлик запуши ушите си. Той отдавна вече би влязъл в двора, но какво да стори с ударения си крак и с тази локва, изпречила се между него и Рошавия?

Под постепенно затихващия котешки концерт, акомпаниран от канапето, Павлик дълго и сърдито гледа локвата, заради която се проваляше великото дело.

Но тогава при него дотича русоляво момче и с една дума оправи всичко.

— Дядо, локвата ли не можете да прескочите? — запита то. — Ами сложете една дъска...

След секунда, като преодоля с чест проклетата локва, Павлик влезе в двора.

ГЛАВА 3

ДВОРЪТ

Ето каква картина се показва пред очите на Павлик.

Малко хилаво дръвче се открояваше в левия ъгъл на асфалтирания двор. Редом с дръвчето висеше табелка: „Кантора ЖЕК № 12“. Под табелката имаше олющена пейка, а до нея — детска количка.

Ято гълъби с шумно гукане се въртяха по асфалта и грижливо събираха хвърлените от нечия ръка зърна. Отдясно имаше стълбище с отворена кафява врата, иззад която лъхаше прохлада и миризма на прегорели пържоли.

Като поразмисли, Павлик се отправи към тази врата. Той правилно прецени, че прозорецът, на който похлопа с обувката си Рошавия, едва ли би могъл да бъде на кантората ЖЕК.

ГЛАВА 4

ПАВЛИК СЛИЗА В МАЗЕТО

И така Павлик с вълнение стъпи на първото стъпало на стълбището, което водеше към дълбокото полутъмно мазе.

Между краката му се шумугнаха в различни посоки три котки.

Стъпало. Още едно. И пак... и пак...

Стълбището изглеждаше безкрайно.

Колкото по-надолу слизаше, толкова миризмата на плесен и на котки ставаше по-силна.

Мъждива електрическа крушка едва осветяваше нацърбените стъпала, по стените бяха избили мокри петна. Чувствителното ухо на Павлик не долавяше никакви звуци освен ударите на собственото му сърце.

Наистина един път му се стори, че някой зашава долу в ниското, и той направи гигантски скок нагоре, през десет стъпала наведнъж, но тревогата се оказа напразна и като надви страха, Павлик отново взе да слиза.

Трябва да признаем — Павлик се държеше като герой. Неговото спускане по непознатото тъмно стълбище, където опасността дебнеше на всяка крачка, може да се сравни само с изкачването на смел алпинист по огрения връх, когато с всяка стъпка пътеката става все по-стръмна, все по-често се отронват под краката камъни, все по-разреден става въздухът, и дишането е все по-трудно, и сърцето тупти все по-ускорено, и коленете се подгъват, и само гордото съзнание за собствената храброст те води напред.

Но изведнъж Павлик трепна и спря. Този път не му се стори, а ясно чу някакъв тих, далечен звук.

Стоеше, вкопчил се в дървените перила, и напразно се вглеждаше в тъмнината на мазето. Нямаше място за съмнение. Чуваше плач.

ГЛАВА 5

МОМИЧЕНЦЕ НА СТЬЛБИЩЕТО

Плачът бе тих, писклив. Някъде в дъното на мазето плачеше дете.

Павлик се вкамени, целият се превърна в слух и внимание. Пронизваше тъмнината с очи. Пръстите му, стиснали перилата, побеляха.

Плачът не преставаше, даже стана по-висок. Някой жално хлипаше долу в най-ниското.

Не, не, почакайте, долу ли? Не греша ли Павлик? Да, съвсем ясно е, че плачът долиташе не отдолу, от мазето, а обратно, отгоре, от стълбището.

Кой плачеше?

Павлик бързо се изкачи по стъпалата и ето какво видя.

На дървеното стъпало на стълбата за втория етаж седеше и плачеше някакво момиченце. Изглеждаше на около четири години. Облечено беше в раирана кафява пижама, на краката му имаше големи домашни чехли. Бузата на момиченцето бе омотана с дебел шал, под шала се показваше памук.

С една ръка то размазваше сълзите по лицето си, а с другата притискаше до себе си мършава рижаво котенце. То гледаше с мътни очи и тъничко мяукаше.

— Ти защо седиш тук? — запита Павлик, като оглеждаше учудено разплаканото момиченце, проскубаното котенце и кофата за смет, край която се търкаляха картофени обелки.

Момиченцето спря да плаче, погледна Павлик с кръгли като копчета очи, но след това зарева отново:

— Аз затворих врата-та-а...

— Ами почукай, ще ти отворят!

— Няма да ми отворя-я-ят... Мама отиде на работа, татко и той е на работа-а-а.

— Защо са те оставили сама?

— Те не са ме оста-а-а-вили. Мама беше вкъщи, ама по телефона ѝ позвъниха, че в работата ѝ има аравия. И тя отии-де...

— Каква аравия? Да не би да е авария?

— Да-а-а.

— Е добре, а ти как остана на стълбището?

— Котенцето мяукаше, аз излязох да го видя, а нашата врата се затво-о-ри.

— Ами защо бузата ти е превързана?

— Защото имам за-а-ушка — каза момиченцето и зарева още по-силно.

— По-тихо! — изплаши се Павлик, съобразил, че с плача си то може да прогони онези, в мазето. — Стига рева! Хайде по-добре да позвъним на съседите!

Павлик позвъни на съседите, но зад вратата цареше пълна тишина.

— Баба Валя не чува, тя е глуха-а-а — рече момиченцето.

— Ами на първия етаж?

— Там всички са на работа, а чичо Игор отиде в инсти-ту-у-та... Дядо, вземи ме с тебе, тука ме е стра-а-х!

Само това липсваше!

— Какви ги дрънкаш! — заклати глава Павлик. — Къде ще те взема? Аз съм зает, трябва да вървя.

— А-а-а! — зарева момиченцето. — Ще тръгна с те-е-бе... Ти си добъ-ъ-р.

— Къде ще вървиш с мене? — изплаши се Павлик. — Аз съм зает с опасна работа! Преследвам разбойници, разбираш ли? — И като кимна към мазето, приглушено додаде: — Долу при вас има разбойници!

Не трябваше да казва това. Павлик разбра, че направи грешка. Момиченцето нададе такъв рев, че стъклата зазвънтяха в рамката на прозореца, а котенцето започна да се дърпа от ръцете му.

— По-тихо! По-тихо! — замаха с ръце Павлик. — Пошегувах се! Но момиченцето вече се бе вкопчило на живот и смърт в ръкава му.

— А-а-а! — силно ревеше то. — Стра-а-х ме е!

— Ш-ш-т! — Павлик притисна устата му и разгорещено зашепна на ухото му. — Защо ревеш? Как не те е срам! Ти вече си голяма! Е,

добре, добре, ще те взема със себе си вкъщи, така да бъде! Само ме почакай малко, само един час! Аз скоро ще се върна, разбра ли?

— Не иска-а-м! Не си оти-и-вай! Страх ме е от разбой-ниците-е!

Ох! От яд Павлик изкряка като патица.

Нямаше какво да се прави. Трябваше да замъкне момиченцето вкъщи. Наистина не можеше да го остави само на мръсното стълбище, на туй отгоре със заушка, пък и близо до подозрителното мазе!

Как можа да се случи: в най-решителната минута, когато още мъничко и щеше да му стане ясно що за хора и с каква цел са се събрали там долу!

„Нищо, не всичко е изгубено — рече си Павлик. — Ще отлетя като вятър до вкъщи и обратно!“

— Хайде, тръгваме — каза той на момиченцето. — Само че облечи моя пуловер. Кой ходи с пижама по улиците?

Момиченцето веднага престана да плаче, намъкна наопаки пуловера на Павлик, подаде му мократа си длан и двамата заслизаха по стълбището.

ГЛАВА 6

БЕЛЕЖКА НА ВРАТАТА

Ох, това си беше цяло наказание! При всяка стъпка големите домашни чехли се изхлузваха от краката на момиченцето и само за пет стъпала изгубиха, както се стори на Павлик, не по-малко от час!

Беше непоносимо! При такива темпове имаше опасност приключението с момиченцето да завърши едва надвечер и тогава сбогом Павликови мечти и Павликови планове!

Павлик решително седна на стъпалото, смъкна чорапите си, нахлузи ги на босите крака на момиченцето и го метна на гърба си.

— Понесохме се! — зарадва се момиченцето, но веднага високо захленчи. — Дядо, ами котенцето? Без него не иска-а-м!

— Тю, да му се не види! Само котета липсват!

Но трябваше да вземат и котенцето. Павлик го пхна в пазвата си, под фланелката, и полетя в галоп по стъпалата, но изведнъж, както се бе затичал, се закова на място и се плесна по челото. Ами

родителите й? Майката и бащата на момиченцето? Какво ще стане с тях, когато се върнат от работа и не намерят дъщеря си?

Добре че в джоба му се намери къс хартия и огризано парче молив, та той бързо надраска:

Уважаеми родители! Вашата дъщеря се намира на адрес: улица „Краснобарикадная“, блок петнайсети, шейсет и осми апартамент.

След това, като подвигна сакото, облечено направо върху фланелката, повдигна момиченцето и полетя по улицата.

Котенцето мяукаше и гъделичкаше Павлик под фланелката по голия корем. Момиченцето подскачаше на гърба му като ездачка в цирка и високо се смееше.

— Ура-а-а! Дядо, аз знам кой си ти! — крещеше момиченцето в ухото на Павлик и го държеше здраво за врата. — Ти си Дядо Мраз?! Дий-й! — провикваше се то и пришпорваше Павлик с петичките си, обути във вълнените му чорапи. — Дий-й! Дий-й!

А котенцето лижеше и драскаше корема на Павлик.

ГЛАВА 7

ПАВЛИК СЕ ВРЪЩА В МАЗЕТО

Съвсем мокър, Павлик дотътри момиченцето вкъщи на четвъртия етаж. Оправи леглото и му заповяда да си легне.

— Ето ти портокали и гевречета, ето ти хляб с масло и салам — рече той. — И термометър. Да не забравиш да си премериш температурата! И Тимофей ще ти прави компания, забавлявай се, аз скоро ще се върна.

На входа той се сблъска с Андрей, който тикаше пред себе си новичък червен велосипед. Сякаш за проклетия, тичайки по стълбата, Павлик бе смъкнал маската си — много бе задушно с нея!

Като го видя, Андрей застана на мястото си.

— Здравей — слисано рече той.

— Здравсти — измърмори под носа си Павлик и профуча край него.

Вратата хлопна.

— Кюфтето май не е с всичкия си! — поусмихна се Андрей и завъртя пръст до челото си.

ГЛАВА 8

„СКЛАД ЗА ИНВЕНТАР“

Този път Павлик бързо стигна до блока и без да се бави, се спусна в познатото вече мазе.

С разтуптяно сърце той пристъпи от последното стъпало на земята.

Наоколо бе, както се казва, адски мрак.

Като се опираше с ръка о влажната грапава стена, Павлик направи няколко крачки малко вляво и пред него, където бе малко по-светло, се показаха две врати.

Едната бе полуоткрехната. Под нея се промъкваше синкава светлина. Другата, тапицирана със скъсана мушама, от която стърчаха кичури мръсен сив памук, бе плътно затворена.

На първата бе написано нещо с тебешир.

— „Склад за инвентар“ — прочете по срички Павлик... Значи другата е точно онази...

Изведнъж Павлик трепна. Зад вратата, тапицирана с мушама, за която си мислеше, че е тъкмо търсената, се дочуха някакви звуци. Нечий глас долиташе глухо и неясно.

„Ей сега ще отворят и ще излязат!“ — с ужас помисли Павлик и се мушна в съседната врата.

Озова се в малка, полутъмна стаичка.

Половината от нея бе заета от едно канапе — истински братовчед на онова, музикалното.

На масата имаше ръждясал електрически котлон. Върху него — чайник, до чайника — чашка.

Никакви други мебели и съдове не се виждаха. Затова пък в дълбоката ниша, закрита с излиняла басмена завеса, в безпорядък бяха нахвърляни бръскалки, метли и кофи.

Отделно, на гвоздейчета, висяха сиви парцали за миене на дъски.

Сега Павлик съвършено ясно различи мъжките гласове зад стената и долепи ухо до нея!...

ГЛАВА 9

„СТАРЧЕ, ТИ СИ ПРОСТО ГЕНИЙ!“

— Слушай, Старче, дай да я замъкнем в тъмния ъгъл — дочу Павлик. — Не мога да я гледам! Щом я видя и настроението ми се разваля!

— Трябва да я изхвърлим — отвърна гласът на Рошавия. — Ще я увием в нещо, ще я изнесем през нощта на двора и ще я изгорим, за да не види никой!

— Тежичко ще е да влачим старата по стълбата. Ще се изкривим да я мъкнем. Дай да я заврем зад гардероба и край!

Зад стената затътрузиха нещо по пода.

— Впрочем някога тя беше нещо — каза оня, когото наричаха Брада. — Справяше се със задачата.

— Ами! Отдавна трябваше да я отпишем. Ползата от нея е колкото от търтей мед!

Павлик слушаше този разговор ни жив, ни умрял. Тресеше го. Краката му се подкосяха. По челото му изби лепкава пот.

„Ето че се забърках в кашата! — тъжно си помисли Павлик. — Кого ли крият там?“

— Между другото, Старче, как върви работата ти с онова момиче? — ненадейно чу той.

— Засега средна хубост.

— Какво значи „уредна хубост“? Успя ли да се запознаеш с нея?

— Не, Брада.

— Старче, ти позориш нашата фирма! Не научи ли поне как се казва?

— Не успях досега. Но все пак, Брадле, ей сега ще ти покажа нещо. Ето, виж...

Минута-две зад стената мълчаха, след това Брадата възхитено възкликна:

— Старче, ти си просто гений! Екстра качество! Разкош! Шефът направо ще полудее от възторг. Непременно ще пусне на страница това момиче!

— Смяташ ли?! Е, благодаря, Брадле. А впрочем, как е твоята работа с Байкал?

— Добре е. Знаеш ли, от БАМ донесох ценен материал! Намериха се там наши хора. Както се следва, всичко ми показаха и разказаха... Ето, виж, постарях се колкото може по-точно да скицирам обекта. Как е, струва ли?

— Първо качество. Поздравявам те, Брада!

ГЛАВА 10

ЛЕЛЯ ФАРИДА

Притиснал ухо до стената, тъй че то побеля и се вкочани, страхувайки се да не изпусне ни дума, Павлик изслуша целия този разговор.

„Дали не са шпиони? — тревожно мислеше той. — Изглежда, че са шпиони. Да-да, напълно е възможно.“

От филмите Павлик знаеше, че „шеф“ най-често наричаха ръководителя на чуждо разузнаване, че изразът „ценен материал“ можеше да означава, че са събрани голямо количество ценни шпионски сведения, а пък думата „фирма“ от само себе си се разбира, че значеше само едно — шпионска организация.

Оставаше засега неясен странныят израз „ще пусне на страница“, който Павлик не бе срещал нито в една книга и нито в един филм за разузнавачи.

Момчето реши през свободното си време да помисли върху този израз и може би при удобен случай да поразпита някой от по-възрастните, а засега продължи да слуша.

Но зад стената внезапно млъкнаха.

— Чуваш ли? — каза Брадата.

— Чувам! Леля Фарида се връща от задача.

В същото време и Павлик дочу шляпащи стъпки по стълбището.

„Ама те тук имат цяла бърлога!“ — помисли той.

Стъпките приближаваха.

Връщайки се от задача, леля Фарида тежко пышкаше и нещо мърмореше.

Ако се съди по гласа ѝ, изглежда, не беше вече млада.

„Сигурно е най-опитната“ — реши Павлик.

Притихнали, престъпниците очакваха нейната поява.

Павлик също чакаше.

Най-сетне стъпките на леля Фарида зашляпаха по площадката.

— Нинди каранге, лампочка даленде^[1] — ядосано рече леля Фарида на непознат за Павлик език. — Да счупи леля Фарида главата в

тъмното...

— Лельо Фарида, ти ли си? — подвигнаха зад стената.

— Аз... аз... — недоволно отвърна леля Фарида и Павлик почувства как тя хвана дръжката на вратата, зад която стоеше той.

Вратата бавно започна да се отваря.

Павлик се шмугна като мишка зад басмената завеса и се скри там сред бръскалките и метлите.

— Какво направил леля Фарида! Забравил да затвори склад за инвентар! Началник ЖЕК ще се кара! — ядоса се на себе си лелята.

Тя влезе в стаята, гдето зад басмената завеса тревожно туптеше сърцето на Павлик Доматов, и запали лампата.

— От какво си недоволна, лельо Фарида? — запитаха зад стената.

— Мене страх чужд човек метла открадне. Леля Фарида врата не затворил... — И сякаш да поправи пропуснатото, тя извади от джоба си ключ и няколко пъти със скърцане го превъртя в ключалката.

След това леля Фарида събу оранжевите си гумени ботуши и седна на канапето.

— Уморил се леля Фарида — издума тя, като се протягаше. — Уморил се. Двор мел. Началник ЖЕК ще хвали него. Премия даде на леля Фарида — и легна на канапето.

— Ей сега ще започне — рекоха зад стената.

[1] Такава тъмнина, пък на туй отгоре и крушката изгоряла (татарски). — Б.а ↑

ГЛАВА 11

„ЛЕЛЪО ФАРИДА, ПРЕЧИШ НИ ДА РАБОТИМ!“

Леля Фарида моментално заспа.

Павлик веднага разбра, че тя спи. Странни, с нищо несравними звуци се заизливаха от гърлото на лелята.

— Бър-р-р... — бърбореше насън тя, — хър-р-р, мър-р-р, бър-р-р...

Отвъд стената продължаваха нещо да говорят, но поради сънните излияния на леля Фарида и дума не можеше да се разбере. Скъпоценните сведения за дейността на многобройната престъпна организация не стигаха вече до ушите на момчето.

Внезапно по стената заудряха с нещо, изглежда, с юмрук.

— Ей, лелъо Фарида, по-тихо! Пречиш ни да работим!

— А? — измърмори леля Фарида и отново подхвана песента си.

Така мина половин час. След това съседната врата се затръшна. Отвъд стената стана съвсем тихо.

„Изчезнаха“ — помисли Павлик.

ГЛАВА 12

ПАВЛИК В КАПАН

Едва сега момчето се поразмърда. Ръцете и краката му бяха отекли, гърбът го болеше. Предпазливо изпълзя изпод метлите и леко дръпна края на завесата.

На канапето видя леля Фарида — със сиво сетре, бяла забрадка и плетени чорапи.

„Уж портиерка, но и тя е с тях“ — рече си Павлик и тръгна на пръсти към вратата.

О, ужас! Беше заключено и в бравата нямаше ключ!

За миг Павлик... За миг Павлик... Ох, боже господи, какво искахме да кажем? Какво трябваше да направи Павлик? Ние така се объркахме с него, че нужната дума изхвъркна от главата ни. Може би искахме да кажем: за миг Павлик побледня като мъртвец, загуби съзнание и се просна на пода пред желязната врата на „Склада за инвентар“? Не, не, това навярно би било пресилено. Павлик, разбира се, не загуби съзнание и не рухна на пода, макар, честно казано, така да му се разтрепериха коленете, че едва не се строполи.

Но...

„Спокойно. Безизходни положения няма — каза си Павлик. — Щом вратата е затворена, ще се измъкна през прозореца!“

И като направи кръгом, безстрашно се промъкна покрай леля Фарида към прозореца.

... Но там се мъдреше дебела, ръждясала решетка.

ГЛАВА 13

ПАВЛИК СЕ ПРОВИРА ПРЕЗ ПРОЗОРЧЕТО ЗА ПРОВЕТРЯВАНЕ

И ето че тук присъствието на духа все пак напусна Павлик Доматов.

Цяла минута той безсмислено гледа решетката.

Това беше капан.

Затвор.

Примка.

Получаваше се тъй, че поставяйки мрежи за враговете, Павлик сам попадна в тях.

Но трябваше да се действа решително. Нужно бе незабавно да се измисли нещо.

„Да събудя ли леля Фарида?“ — дойде му на ум щурава мисъл, но веднага я отхвърли.

„Ще се опитам да изляза през прозорчето за проветряване“ — реши Павлик.

Постави табуретка до перваза и се покачи на него.

Пъхна глава в прозорчето и започна да провира раменете си.

Ах, той съвсем забрави, че е с дядовото си сако с подплатени рамене! Ако не се вълнуваше толкова, щеше да си спомни за това своевременно, щеше да свали сако и може би по някакъв начин, по някакво чудо щеше да успее да се провре през тясното прозорче! Но, повтаряме, Павлик бе забравил за сако.

И ето какво стана. Подплатените рамене на сако се запънаха в рамката и момчето, колкото и да подскачаше и да опитваше да се измъкне, не успяваше да помръдне.

Беше кошмарно. Павлик като че се раздели на две половини. Едната му част — главата и шията — стърчеше на улицата, а другата — тялото и краката — висеше в мазето.

Накратко казано, той заседна в прозорчето.

И както винаги, когато на човек започва да не му върви, върху него като из ведро се заизсипваха всякакви злочестини.

Над поклащащата се в прозорчето глава на Павлик се струпаха облаци (не в преносния, а в прекия смисъл на думата), небето загърмя и на земята почнаха да падат едри капки дъжд.

От входа изскочи възрастна пълна жена, грабна детската количка и припряно я вкара вътре.

ГЛАВА 14

МЪКИТЕ НА ПАВЛИК ДОМАТОВ

И тъй, първите капки дъжд шибнаха по розовата плешивина на Павлик...

Кап, кап, кап... Като малки твърди камъчета чукаха те по нея. Той завъртя глава да се защити от неприятните им удари, но спасение нямаше.

Спомни си, че в една книга беше чел за някакво древно китайско изтезание. Върху главата на човека оставяли да капе по капка вода. На главата му могло да се образува дупка.

Кап, кап, кап... — дълбаеха капките по копринената плешивина. Честна дума, никак не беше приятно. На туй отгоре горкото момче дори не можеше да попипа с ръка главата си, където, както му се струваше, имаше вече не по-малко от дванайсет дупки.

Но на всички е известна поговорката: „От две злини по-малката хвани“.

„Добре че поне не е градушка“ — помисли си Павлик и престана да се съпротивлява. Главата му клюмна през прозорчето, той затвори очи.

„Да става каквото ще“ — реши нашият герой.

И ето какво стана.

Редките едри капки изведнъж се превърнаха в плътна водна стена и след минута розовата плешивина придоби тъмнокафяв оттенък, под яката на Павлик потекоха студени ручей, а лявата вежда почти съвсем се отлепи, смъкна се надолу и затули наполовина очите му.

Но най-ужасното беше с носа. Той стана тежък като камък. Напълни се с вода и Павлик трябваше широко да отваря уста, за да не се задуши. Но всеки път, щом я отвореше, в нея веднага се стичаше вода от мустаците.

Той дишаше на прозорчето като риба, изхвърлена на пясъка. И трябва да кажем, че проклинаше всички подозрителни типове по света,

и себе си, дето се оплете в тази работа, и леля Фарида, която спеше спокоен сън, без да подозира за неговите мъки.

ГЛАВА 15

СЪНЯТ НА ЛЕЛЯ ФАРИДА

А леля Фарида сънуваше, че началникът на ЖЕК, обут с меки татарски ботуши, ѝ е на гости в родното ѝ село и яде кебап.

— Хубав ти е кебапът! — хвали я началникът на ЖЕК. — Мазен кебап! Само че ти, другарко Абдулаева, лошо се грижиш за склада с инвентар, забравяш да го заключиш! Заради тебе, другарко Абдулаева, всичкото държавно имущество ще измъкнат. Лошо нещо, другарко Абдулаева! Затова те лишавам от премия за третото тримесечие!

Началникът на ЖЕК удари с юмрук по масата, чинията с кебапа подскочи, подскочи на канапето и леля Фарида и разтърка очи, но вместо да се събуди, видя още по-страшен сън.

Навън гърмеше, блесна мълния, а от прозорчето се бяха провесили нечий крак и ту единият, ту другият подрипваше на перваза.

— По-добре е да сънувам началника на ЖЕК! — рече си леля Фарида и отново се чу хъркането ѝ.

ГЛАВА 16

„СКЪПИ ИВАН ИВАНИЧ!“

За щастие мъчението с водата не продължи дълго.

Както неочаквано започна, така и неочаквано дъждът спря, облаците се разсеяха, слънцето надникна; то като че ли се съжали над Павлик и ласкаво го помилва по главата с топлите си ръце.

Слепналите се кичури коса около плешивото му теме почнаха да изпускат пара на слънцето. Гъстите бели вежди — също.

Лявата вежда сега съвсем бе паднала върху окото на момчето. От мустациите му продължаваше да се стича вода. Мокрият му врат неприятно студенееше. Подплатените рамене на дядовото му сако тежаха като олово. Кръстът го болеше.

Павлик губеше сили.

„Ако продължи така още половин час, ще умра“ — прецени той и започна да киха.

— Апчих! — силно кихаше Павлик, та целият двор го чу. — Апчих! Апчих!

Слънцето се скри и в двора започна да се спуска като мъгла тих, безцветен здрач.

От входа, просто под носа на Павлик, отново изплува синята детска количка. Тикаше я познатата му вече жена с кръгли очила.

— Апчих! — не се сдържа и отново кихна момчето.

Жената трепна и се огледа.

— Ей, кой киха? — запита тя в празното пространство и надникна под пейката.

— Апчих! — чу в отговор.

— Боже мой! Кой е този? — Жената се наведе към прозорчето на мазето и избърса очилата си. — Ах, Иван Иванич! Какво правите тук?

— Аз ли?! — с мъка изрече Павлик. — Ами нищо, дишам чист въздух...

— Но как попаднахте в мазето?! Чудно! Ах, да, разбирам. Вашата Земфира навярно пак е избягала, нали? Тя сигурно се е вмъкнала в мазето и вие сте я търсили?

— Аха — каза Павлик, като се стараеше да говори с дрезгав шепот и безуспешно се опитваше да разбере коя ще е тази Земфира и защо ѝ е притрябвало да се пъха по мазетата?

— А какво е станало с гласа ви? Говорите някак странно. Навярно сте простинали в мазето?

Зад гърба на Павлик се дочу скърцането на канапето.

— Моля ви, говорете по-тихо! — изплаши се Павлик. — Ще се събуди...

— Кой ще се събуди? Земфира ли? Намерихте ли я?

— Да — отчаяно изсумтя Павлик. — Но не е там работата. Аз се заклеших, разбирате ли... Помогнете ми, моля ви, да изляза оттук. Бравата на вратата се счупи.

— Ама разбира се, разбира се! — засуети се жената. — Ей сегичка ще извикам водопроводчика. Само за минута.

След малко тя се върна с водопроводчика и с две късогледни бабички.

— Коля, ще ни помогнете ли да измъкнем Иван Иванич? — запита жената.

— Можем да го измъкнем, Клара Макаровна — рече водопроводчикът Коля. — Даже е много лесно да го измъкнем. Ще го хвана за врата и ще го издърпам.

Като чу тези думи, Павлик заохка.

— Лошо му е! — възкликна Клара Макаровна. — На Иван Иванич му е лошо! Дайте валидол! Кой има валидол?

— Е, аз тръгвам — рече водопроводчикът Коля. — Хората ме чакат. Аз съм човек със задължения.

Две ръце се протегнаха към Павлик. Във всяка длан имаше по една бяла таблетка валидол. На него не му оставаше нищо друго освен да отвори уста и да вземе наведнъж двете таблетки.

Но не бе успял още да усети в устата си приятната свежест на валидола, когато с ужас почувства, че желязната ръка на леля Фарида го сграбчи за крака!

ГЛАВА 17

„ЩЕ ТИ ДАМ ДА РАЗБЕРЕШ!“

— Ще ти дам да разбереш! — дочу Павлик от дъното на мазето. — Хулиган! Метли ще ми краде! — и усети такова силно дръпване за крака, че и двете таблетки заседнаха в гърлото му.

Задави го остър пристъп на кашлица.

— Иван Иванич, горкичкият! — засуети се Клара Макаровна. — Простудил се е в мазето! Лошо му е!

— Покажа аз на тебе как краде склад за инвентар! — крещеше отзад леля Фарида.

— Иван Иванич, дръжте се, ние ей сега ще ви изтеглим! — вълнуваше се Клара Макаровна. — Вера Степановна, хайде още веднъж да опитаме!

Клара Макаровна и Вера Степановна се вкопчиха в подплатените рамене на сакото на Павлик и взеха с всички сили да го дърпат навън заедно с момчето.

Никога дотогава Павлик не беше изпадал в такова затруднено положение. В такова, така да се каже, двойствено положение.

Борбата между самоотвержената Клара Макаровна и нейната помощничка Вера Степановна, от една страна, и леля Фарида, от друга, не даваше никакъв резултат. Тя продължаваше „наравно“ вече точно петнайсет минути.

На шестнайсетата минута първа от строя излезе Клара Макаровна. Внезапно тя почервения и се хвана за сърцето.

— Лошо ми е — рече Клара Макаровна.

Вера Степановна я прихвана подръка и я поведе към пейката.

ГЛАВА 18

„КЪДЕ Е ДЪЩЕРЯ НИ?“

А какво ставаше в шейсет и осми апартамент, блок номер петнайсет, на улица „Краснобарикадная“, докато Павлик така се мъчеше в прозорчето на леля Фарида?

Ето какво ставаше.

Завърнала се от работа, Марина Сергеевна, без нищо да подозира, спокойно събу в антрето обувките с високи токчета и надяна домашните си чехли. Поядоса се, че както винаги по тях бяха полепнали косми от Тимофей. Тя спокойно нареди в хладилника купените от магазина салам и сметана и тръгна към стаята да разбере какво прави нейният син — не се ли търкаля на кревата и не играе ли на копчета, вместо да полее цветята на прозорците и да изтупа пътеките.

Стигна до вратата, като предварително си намисли всички полагащи се в такъв случай упреци, но на прага внезапно спря с ококорени очи.

Пред нея се откри необичайна картина! По целия под бяха разхвърляни портокали и гевречета, а на кушетката, завит презглава, спеше Павлик!

Марина Сергеевна понечи да се разсърди, но ето ти нови двайсет! Какво го е прихванало това момче, та е хвърляло портокали по пода?

„Първом да беше спечелил пари за тях! Да беше постоял малко на опашка! — с гняв помисли Марина Сергеевна. — Тогава щеше да знае как се хвърлят!“

Но в следващия миг тя се стресна. Може би синът ѝ се е разболял! Може би има висока температура и в бълнуването си е извадил от хладилника портокалите и ги е разхвърлял из стаята?

Да, той има температура, сигурно има температура! Иначе защо ще легне да спи посред бял ден?

Разтревожената Марина Сергеевна се приближи на пръсти до спящия Павлик, наведе се над него... и едва не припадна от изненада!

Под одеялото изобщо не спеше Павлик, а някакво кой знае откъде дошло момиченце!

То спеше с отворена уста и леко похъркваше през носа си. Бузите му бяха кръгли и румени. Едната бе по-пълна от другата. На врата му бе омотан бял шал с дебел пласт памук.

С едната си ръка момиченцето бе прегърнало кой знае откъде появило се мършаво, проскубано коте, свито на кълбо, а с другата — изтегналия се на одеялото Тимофей.

Марина Сергеевна се вцепени с отворена уста, безсилна да се съвземе от изумлението.

„Какво значи това? — мислеше тя. — Може би бълнувам?“

Преглътна слюнката си и попипа с ръка съвършено студеното си чело, но в този миг на вратата силно иззвъняха.

„Навярно е Павлик! — реши Марина Сергеевна. — Ей сега поне нещичко ще се изясни!“ — и изтича в антрето.

— Отворете! Веднага отворете! — дочу още отдалеч непознати гласове. По вратата силно заудряха.

— Кой е? — уплашено запитва Марина Сергеевна.

— Веднага отворете! — чу тя вместо отговор и в апартамента нахлуха една разрошена жена с жълта шапка и един мъж със сив шлифер.

— Къде е дъщеря ни?! — още от прага закрещя жената.

ГЛАВА 19

„ИСКАМ ПРИ ДЯДОТО!“

— Каква дъщеря? — обърка се Марина Сергеевна. — Ах, да, извинете, там спи някакво момиченце!

Мъжът и жената се втурнаха в стаята.

— Анютка! Щерко! — извика жената и измъкна от постелята съненото дете.

Момиченцето се събуди и от уплаха взе да реве.

— Анютка! Слънчицето ми! Как се изплаших! — ридаше жената.

Мъжът стоеше до нея, местеше слисан поглед от плаещата си дъщеря върху плаещата си жена и съвсем ясно бе, също силно се вълнуваше.

— Извинете, моля ви — плахо каза Марина Сергеевна, — но вие... Можете ли ми каза вие как дъщеря ви е попаднала тук?

— Ние трябва да ви питаме! — закрещя жената. — Защо сте я отвлели? Защо?

— Аз никого не съм отвличала — смути се Марина Сергеевна. — Сигурно има някакво недоразумение! Преди пет минути се върнах от работа, а това момиченце, вашата дъщеря, спеше в леглото ми!

— Но по какъв начин все пак нашето дете е попаднало тук? — учуди се мъжът. — Анютка, детенцето ми, кажи как попадна тук!

— Дя-а-дото ме донесе — провлечено отвърна момиченцето, като хленчеше капризно и разтриваше с юмручета сънените си очи. — Искам при дя-а-дото! Къде е дя-а-дото?

— Какъв е пък този дядо? — едновременно възкликнаха мъжът, жената и Марина Сергеевна. — Детенце, какъв е този дядо?

— Дядо Мра-а-з... Искам при него, да ме носи на ръце. — Момиченцето изкриви устни и отново силно захълца.

Потресените родители и не по-малко поразената Марина Сергеевна се гледаха един друг с широко отворени очи. Какъв Дядо Мраз? Какъв е този Дядо Мраз?

— Детенце, нещо не бъркаш ли? — ласкаво попита мъжът. — Какво представлява този Дядо Мраз? Има ли ботуши, брада?...

— Ня-а-ма брада... Той е добъ-ъ-р... Косите му са от конци...

Ох, ние няма да описваме края на тази сцена! Ще кажем само, че в последна сметка нищо не се изясни нито след десет минути, нито след половин час и всички участници, всички действащи лица

останаха, както се казва, в същото неведение, в каквото бяха и в началото.

Накратко, работата свърши с това, че родителите заедно с момиченцето напуснаха дома на Доматови и Марина Сергеевна най-сетне остана сама.

ГЛАВА 20

„КАКВО СТАВА?“

„Какво става? — мислеше Марина Сергеевна. — Какви дяволщини се вършат в моя дом? Откъде се е взело това момиченце? Кой го е подхвърлил в леглото ми? Нищо не разбирам! Ще се побъркам? И къде в края на краищата е собственият ми син? Или по цели дни стои вкъщи — не можеш да го изтикаш навън, или изчезва вдън земя и никакъв го няма! Къде се е дянал? Просто не знам какво да мисля!“

Дзъ-ъ-н!... — извъня телефонът.

— Ало! — сграбчи слушалката Марина Сергеевна.

— Здравсти, лельо Марина, аз съм, Люся! Павлик вкъщи ли е?

— Няма го! Нямам представа къде се е дянал, пък вече е късно...

— Не се тревожете, лельо Марина. Престъпници го... Ох! — запъна се Люска.

— Какво? — закрещя Марина Сергеевна. — Повтори, не чух добре!

Дзън-дзън!... — дрънна звънецът на вратата.

Марина Сергеевна захвърли слушалката и изтича да отвори. На прага я очакваше нова изненада.

— Боже мой, Павлик, защо си навлякъл тази вехтория?! — ужасена се развика тя. — Какво става с тебе? Какви са тези бои по лицето ти? Гримирал ли си се?! Не, аз няма да издържа, ще полудея! Какъв е този безумен ден! Ту някакви Дядомразовци посред лято ми подхвърлят чужди деца! Ту собственият ми син се прави на бостанско плашило и изчезва не знам къде! Казвай къде беше? Защо си облякъл дядовото си сако? А? Защо мълчиш?

Но можеше ли Павлик да разкаже къде е бил?

Можеше ли да разкаже, че проследявайки шпионите, се е заклешил в прозорчето на леля Фарида?

Че двама санитарии с голям зор го измъкнаха оттам?

Че Клара Макаровна, като се спусна да го прегръща и видя отблизо лицето му, припадна и се наложи да я откарат в болница с

колата на „Бърза помощ“?

И че в тази голяма неразбория той едва успя да се измъкне?

Не, всичко това Павлик не можеше да го разкаже. Съгласете се, че не можеше. Затова той само тежко въздъхна и взе да съблича влажното сако.

— Бях у Слава Ферапонтов — рече Павлик. — Играхме на домино.

Строполи се на дивана и веднага заспа като мъртъв.

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ

„ПИПНАХ ГИ!“

ГЛАВА 1

„ПИПНАХ ГИ!“

На другия ден Павлик се събуди с хрема и с остра болка в кръста. „Защо така ме боли гърбът?“ — помисли си той, но сетне си спомни прозорчето, дъжда и всичко му стана ясно.

Звънна телефонът. Павлик с усилие повдигна ръка и взе слушалката.

— Защо не се обаждаш? — закрещя слушалката. — Вече десети път звъня!

Павлик погледна часовника. Беше дванайсет.

— Спях — рече той.

— Виж го ти, спял! — възмути се слушалката. — Много хубаво, ами кой ще лови престъпниците?

— Не крещи — прекъсна я Павлик. — Сега няма за къде да бързам.

— Защо?

— Защото вчера ги пипнах!

— Как така ги пипна? Хвана ли ги?

— Не, не. Открих главната им квартира. Явката им. Чуваш ли ме, Люс? Оказаха се трима: Рошавия, Брадата и още една жена на име леля Фарида. Вярно, за нея не съм много сигурен. Изглежда, че е просто портиерка. Но те... те наистина са престъпници! Възможно е дори... — Павлик понижи глас и се огледа наоколо — ... да са шпиони!

— Ама вярно?! — зарадва се Люска. — Ей че бомба!!! Как разбра това?

— После ще ти разкажа, сега нямам време. Трябва да разбере всичко за момичето. Какво е, с какво се занимава, ясно ли ти е? Само че никому нито дума. Това е наша обща тайна, чуваш ли?

— Честна пионерска, никому нищо няма да кажа! Можеш да не се съмняваш!

ГЛАВА 2

ТАБЛИ СЪС СНИМКИ

Остатъкът от деня не бе отбелязан с никакви събития освен с едно. Павлик отиде в магазина и точно срещу входа му видя няколко лъскави снимки, поставени върху зелената, прясно боядисана дъска за обяви. На тях личаха хора с колички, с лопати и дръвчета. Отгоре с големи букви беше написано: „НАШИЯТ СЪБОТНИК“.

Под снимките допълнително бе поставена още една. На нея бе фотографирана група засмени деца. В центъра — Андрей с лопата, от двете му страни — храбрите братя Петльови, пред тях — Светка. Отзад пък, зад Толка Петльов, едва наполовина се подаваше, и то от кисело по-кисело, както се стори на Павлик, неговото собствено лице. Всички се усмихваха, само той беше сериозен.

Под снимката пишеше: „Децата от нашия двор изкопаха пет големи дупки за дървета и пресадиха в лехата двадесет и пет броя цветен разсад. Особено се отличи Андрей Караваев. Браво, деца!“.

Павлик въздъхна. Ех, нищо. Скоро тук ще се появи друга снимка. Но не толкова мъничка, а пет пъти по-голяма. И на нея той няма да е някъде встрани, нито пък ще е кисел като лимон. Ще бъде фотографиран в едър план, весел, засмян.

А под снимката ще пише следното:

Момчето от нашия двор Павлик Доматов само проследи и обезвреди цяла шайка опасни престъпници. Браво, Павлик!!!

ГЛАВА 3

ОСМА ЗАПИСКА

18 юни.

Всичко върви добре! Ходих при „тръбата“. Това изобщо не е тръба, а улица „Тръбна“. Там е престъпното им леговище. Съжалявам, че момиченцето със заушката обърка всичките ми планове. Но нищо, все едно те почти са вече в ръцете ми! Трябваше да излъжа мама за момиченцето и това е много неприятно, но по-късно всичко ще ѝ обясня, сега не можех другояче.

Днес ще се заема с девойката да науча каква е тя. Според мен е учена. Тези мошеници искат да изкопчат от нея ценни сведения.

Но няма да успеят! Тя живее срещу нас, само че по-долу, на втория етаж. Искях да видя с бинокъла какво прави, но дървото пречи. Тази вечер ще взема бинокъла и ще се кача на бараката. Покривът ѝ е наравно с нейния прозорец.

Ех, по-скоро да дойде вечерта!

ГЛАВА 4

ПАВЛИК СЕ КАЧВА НА ПОКРИВА

Вечерта не се забави дълго.

Тя беше чудно хубава юнска вечер!

Пристъпи в двора, кимайки с цъфналите клончета на касиса, топла като прясно мляко и окичена с първите, още едва забележими звезди.

Влезе в двора на блок №15 на улица „Краснобарикадная“ и седна на пейката заедно с обслужващата асансьора леля Катя.

— Добър вечер, лельо Катя! — учтиво каза вечерта. — Как живееш? Как е работата?

— А? — не дочу старицата.

— Как е работата, питам? — повиши глас юнската вечер.

— Добре е, миличко! — радостно отвърна леля Катя. — Вовка, внукът ми, замина в командировка. Изпрати ми колетче. Две кърпи за кухнята и кутия шоколад „Лято“.

— Добър човек е Вовка! — рече юнската вечер, помахна с ръка и ароматът на цъфналия касис се разнесе из двора на блок №15.

— Сериозен е Вовка! — като ехо откликна леля Катя. — Учи в техникум.

Но юнската вечер не я чу. Тя учудено гледаше Павлик Доматов, който излизаше крадешком от входа с театрален бинокъл на шията и се озърташе. Като не забеляза никого в двора освен глуховатата леля Катя, той се запъти към двуетажната каменна постройка, издигната неизвестно за какво точно между двата пететажни блока. Заобиколи я и смело почна да се катери нагоре по старата стълба, подпряна до тухлената стена.

Минута, две — и момчето беше на покрива.

ГЛАВА 5

ТАЙНСТВЕНАТА ДУМА

Оттук се откриваше прекрасен изглед точно към прозореца, който му трябваше. Щорите бяха вдигнати, на масата светеше настолна лампа с красив абажур.

Павлик коленичи и вдигна бинокъла към очите си.

Девојката бе склонила русата си глава над масата. Правите ѝ коси се спускаха от двете страни на строгото ѝ съсредоточено лице и почти докосваха безбройните линии, начертани на белия лист хартия.

Пред окулярите на театралния бинокъл сякаш затанцуваха едри, красиви, четливо нарисувани букви.

Отгоре на листа бяха написани само две думи, едната къса, другата много дълга.

— „Проект...“ — по букви прочете Павлик първата.

Охо! Проект!

От силно вълнение той се размърда.

— Проект! План значи? Тя чертае план! Чакай, а план за какво? Какъв план?

Отново вдигна бинокъла към очите си и продължи да чете по-нататък.

— „Проект ЦНИИ...“ Какво? Какво пише там? „ЦНИИ... Строй... ремонт...“

На това място се обърка и започна отначало:

— „Цниистройматремонтпром...“

Думата не свършваше. Тя беше безкрайна. Неразбираема и тайнствена, тя продължаваше отгоре през целия бял лист и колкото и да се опитваше да я прочете, нищо не излизаше. Вече се объркваше.

— Уф! — прокара ръка Павлик по изпотеното си чело. — Какво значи тая дума и как звучи в края на краищата?

ГЛАВА 6

„ЗАЩО МЪЧИШ ЖИВОТНОТО?!“

А през това време ето какво ставаше долу на земята.

Черното дворно куче подплаши един дебел бял котарак, покатерил се на оградата, и полетя след него през целия двор, сякаш гонеше заек.

Тимофей (а това беше той), обезумял от страх, бягаше под самия нос на кучето.

Ето, той изтича към бараката, където, седнали на пейката, спокойно си приказваха леля Катя и Дмитрий Ферапонтович Волков, после с все сила скочи върху другаря Волков, от него се прехвърли върху ствола на калината и започна да се катери нагоре.

— Ох! — изохка високо чичото на Светка, но викът му се загуби сред оглушителния лай на кучето.

То като побесняло се хвърляше върху ствола, лаеше и дори хапеше от гняв кората на дървото.

— Другари, чие е това куче?! — скочи чичото на Светка. — Защо е без намордник?! Изпъдете го! То е бясно!

Докато той говореше, Тимофей се добра до горния клон на дървото и като видя близо до покрива стопанина си, така страшно измяука, че чак душата ти да се смрази.

— Какво става тук?! — не на шега се разсърди Дмитрий Ферапонтович. — В квартала къде гледат? Просто кошмар! Завъдили, видите ли, разни безпризорни животни!...

Но в този миг кучето, изгубило, изглежда, търпение, издаде някакъв зловещ вой и се метна върху ствола на дървото.

Тимофей, опулил очи, надзърна долу, сетне погледна с молба към Павлик и дирейки спасение, скочи от калината право върху гърдите на господаря си.

От изненада Павлик ахна и изтърва бинокъла.

По законите на земното привличане той започна да пада надолу.

— Това е възмути... — рече Дмитрий Ферапонтович, но в този миг бинокълът, отразявайки в окулярите нежнозелените листа на

калината, падна върху главата му.

Дмитрий Ферапонтович затвори очи и се строполи на пейката.

— Помощ! — разбрала-недоразбрала, развика се из двора обслужващата асансьора леля Катя.

Като чу вика ѝ, Лена (така се казваше девойката) скочи от масата и се втурна към прозореца. Наведе се през перваза и взе да гледа

надолу, но внезапно близо до нея се раздаде жално котешко мяукане.

Точно пред себе си, на покрива на бараката, Лена видя някакво момче, което стискаше в ръцете си бяла котка.

— Какво правиш?! Веднага пусни животното! — ядоса се Лена.
— Лошо момче! Защо мъчиш котето?!

— Не го мъча — рече с тънък глас момчето. — То ме мъчи, дере като бясно!

Павлик се опита да отмести треперещия като от треска котарак, но Тимофей здраво се беше вкопчил в стопанина си и само още по-зловещо измяука.

— Мръсно, отвратително хлапе! Ако не престанеш да мъчиш животното, ще повикам съседите!

И в същата минута под прозорците се разнесе пронизителният вик на леля Катя:

— Помощ, хора! Пробиха главата на Дмитрий Ферапонтович!

ГЛАВА 7

СУМАТОХА ПОД ДЪРВОТО

В двора на блок № 15 под голямото разклонено дърво се беше събрала развълнувана тълпа. Сред тълпата, на зелената пейка, лежеше Дмитрий Ферапонтович Волков, облечен в кафява плетена жилетка с елени. Племенницата му Светка слагаше на челото му кърпичка, напоена с одеколон „Троен“. Лена му вееше със сламената шапка, а обслужващата асансьора леля Катя размахваше над него черния бинокъл.

— Добри хора! — цепеше въздуха тя. — Погледнете какво хвърлиха върху нашия Дмитрий Ферапонтович!

— Кой? Кой го хвърли? — вълнуваше се тълпата.

— Ей оня разбойник! — заплашваше с юмрук леля Катя. — Седи на покрива! Да беше тук внукът ми Вовка, щеше да му даде да разбере какво е това катерене по покривите и какви са тези подигравки с хората!

По балконите се трупаха съседите.

— А защо се е качил чак там?

— През прозорците наднича, нахалник такъв!

— Да го свалим! Да го смъкнем! Хулиган! Ето докъде стигнаха младежите! На какво ги учат в училище?

Петима души начело с Андрей се втурнаха към покрива на бараката и скоро, за голям ужас на Марина Сергеевна, която стоеше на балкона, бедният Павлик Доматов заедно с горещо прегърналия го котарак бе смъкнат на земята.

ГЛАВА 8

ДЕВЕТА ЗАПИСКА

19 юни.

Всичко е ужасно!!! Напразно се старах и исках да спася това момиче от престъпниците! Нека го отвлекат! Вчера то вика най-много от всичките, даже ме оцупа. Сякаш нарочно съм искал да убия този негов съсед! А впрочем той ми счупи бинокъла с главата си, а сам се отърва само с една цицина! После момичето взе да разказва на всички, че мъча котките, че изобищо съм някакъв изверг! Те се нахвърлиха върху мен и нищо не можах да им обясня. Какъв ужас! Всички се струпяха и ме гледаха като ненормален. Светка едва не се нахвърли с юмруци върху мене, а Андрей все въртеше пръст край челото си. Тъй да е, толкоз по-зле за тях! Нека само хвана престъпниците! Какво излиза — мошениците свободно се разхождат под носа им, пък честния човек го ругаят и позорят. А сетне, на всичкото отгоре, и мама се нахвърли върху мене, можеш ли нещо ѝ обясни? Никой не ме разбира! Никой! Ще взема и ще избягам от къщи! Ще отида на Север да строя водни електроцентрали!

В празния апартамент рязко иззвъня телефонът. Мрачен като облак Павлик с нежелание се повдигна от стола и взе слушалката.

— Павлик, аз съм! Е, какво стана? Разказвай, по-скоро!

— Няма какво да разказвам.

— Как така няма? Разкажи за девойката! Изясни ли каква е?

— Изясних.

— Е?

— Проклетия и злобарка, ето каква е.

— Ама ти нещо да не си болен, а?

— И здрав да си, ще се разболееш. Да беше чула как всички ме хокаха, като се бях качил на покрива на бараката!

— А ти не им обръщай внимание, Павлик! Не се огорчавай! Искаш ли да ти посвирия на цигулка по телефона?... А може би искаш

да поговориш с Уран? Уран, Уран, ела тук!

В слушалката се чу нежно кучешко скимтене, но веднага се намеси строгият глас на Лидия Сергеевна.

— Павлик, моля те, не разсейвай Люся. Тя още не е свършила със свиренето.

Слушалката записука.

Павлик я тръшна на вилката и гневно се огледа. Искаше му се да крещи, да плаче от обида и да удря с юмруци по масата.

Злобно ритна стола и отиде в кухнята. Хвърли на пода капака, с който бе захлупено тиганчето, и взе да яде студените картофи с ръце. Те бяха потънали в застинала мазнина.

— Пфу! — изплю хапката Павлик, отсръбна направо от тенджерата глътка компот и тъжно погледна през прозореца.

„Да, аз съм Кюфте — мислеше Павлик. — И ще си остана Кюфте за цял живот. Нищо забележително няма да мога да направя, въобразих си кой знае какво! А всъщност, каквото и да сторя, винаги излиза глупаво и смешно. Трябва да се родиш като Андрей. На такива като него всичко им върви, всички ги обичат, на всекиго са необходими. Аз не съм Андрей. Аз съм просто едно дебело и грозно момче и нищо хубаво не мога да направя. Да, не й провървя на Люска с такъв братовчед.“

Ех, драги читатели, може би ви е трудно да разберете душевните терзания на Павлик? Възможно е вие да не сте такива обидчиви, да не сте така болезнено чувствителни. Нали хората са различни. Един ни най-малко не се тревожи, че носът му е, да кажем, дългичък, за друг това е тежко изпитание през целия живот. Един, да речем, винаги е весел и заразява и другите със своето веселие. Друг честичко тъгува и причинява и на околните мъка. Един е пъргав и силен като Андрей. Друг прилича малко на нашия Павлик, мъничко непохватен и чудак, от което сам страда.

Е и какво? Главното не е в това, нали, читателю? Не е в това какъв ти е носът и здрави ли са ти мускулите. Не е в това дали си обидчив, или не си. Не е в това дали си винаги весел, или тайничко тъгуваш. Главното е в нещо друго, съвсем друго... Какво е то? Няма да даваме отговор на този въпрос. Вие, драги читатели, ако помислите, сами ще си отговорите.

ГЛАВА 9

КРУША НА ГЛАВАТА

По небето плуваха пухкави сиви облаци.

Под облаците пететажният блок гледаше света със светнали, чисти прозорци. На прозорците имаше кактуси и котки.

— Ей-й! — закани им се с юмрук Павлик.

Внезапно юмрукът му застина във въздуха.

Долу по алеята вървеше девойката с джинси.

В ръцете ѝ се полюшваше дълъг калъф, в който се носят навитите на руло чертежи.

Зад девойката вървеше Рошавия. Крачеше зад нея и с острия си поглед сякаш пронизваше гърба на момичето.

Ето, той протегна ръка и нещо ѝ каза.

Девойката не се обърна.

Тогава Рошавия с два скока я догони и тръгна редом с нея.

Павлик целият се наведе напред. Всички обиди начаса се изпариха от главата му. Той не откъсваше очи от вървящите долу хора.

— За момент, ако обичате! — Рошавия хвана девойката за ръката.

С разтреперани ръце Павлик взе да отваря прозореца.

Лена издърпа ръката си.

— Но какво искате? Защо вървите след мене?!

— Извинете, но трябва да поговоря с вас. Само две минутки! Моля ви, спрете се!

— Бързам — отсече Лена и понечи да продължи по-нататък, но Рошавия ѝ прегради пътя.

— В такъв случай никъде няма да ви пусна! — нахално заяви той.

— Ще викам — отдръпна се Лена.

Павлик се замята по стаята. Какво да прави? Как да помогне на това момиче, което вчера така гръмогласно го срамеше пред другите! Ей сега Рошавия ще се опита да се запознае с него! Може би ей сега ще започне да изкопчва от него някакви важни секретни сведения!

Трябва да се действа незабавно! Трябва да се предприеме нещо решително!

Павлик се спусна към хладилника, извади оттам тенджерата с компота и я помъкна към прозореца.

— Лена, нима не можете да ме изслушате?

— Откъде знаете как се казвам?

— Аз знам всичко за вас. Дайте ми вашия багаж...

„Поиска чертежа, а? Много се пишеш хитър! Ето ти го! Дръж!“

— И Павлик обърна с дъното нагоре бялата емайлирана тенджера и плисна съдържанието ѝ върху главата на Рошавия.

Последното, което видя, като прибираше обратно тенджерата, бе мокрото теме на Рошавия, с тъмнокафява круша по средата, а раменете на сакото му — обилно посипани със стафиди и сушени сливи.

Последното, което чу, бе пронизителният вик на девойката:

— Видях те! Видях те! Гадно хлапе! Пак ли хулиганстваш? Пак ли своеволничиш? Почакай малко! Ще те науча аз тебе!

След минутка заудряха по вратата със страшна сила.

— Отваряй! Веднага отваряй! — дочу се женски глас.

Треперещ от възбуда, Павлик натисна езичето на ключалката, но — странно! — то, който знае защо, заяде!

Случват се понякога в живота неочаквани, необясними неща, и то тъкмо в някои много важни моменти.

Бърза например човек за самолета, припира, тревожи се, че закъснява, и изведнъж... засяда в асансьора! Или бърза за среща, от която зависи целият му живот, пък автобуса все го няма и няма, а сетне пристига, претъпкан до вратите. Да се провреш вътре е просто невъзможно, той тръгва, заминава... а човекът гледа след него, отчаяно клати глава и проклина всичко на света.

Нещо такова се случи и с Павлик.

Той би отворил вратата! Би им дал да разберат! Не би се уплашил от Рошавия, честна дума! Не би се уплашил!

Но...

— Не мога да отворя — пресипнало продума зад вратата момчето, като се бореше отчаяно с ключалката.

— Аха, не можеш ли?! Добре го измисли! Само да ми паднеш в ръцете! Ще те науча!... Просто не знам какво ще направя с тебе!!!

— Леночка, не се сърдете толкова — чу Павлик веселия глас на Рошавия. — Ами това е дреболия: заляха ме с компот! Даже е приятно. Много по-приятно е, отколкото със супа например. Ей, момче, чуваш ли? Благодаря ти, че не ме заля с чорба!

И Лена изведнъж се разсмя.

— Ах, на главата ви има круша! — изписка тя. — А тук, на носа, стафида...

— Стафида ли? — зарадва се Рошавия.

И там, зад вратата, те се разсмяха като луди.

— Ох, ще падна! По яката си имате сушени сливи!

— Добре че не са пелмени^[1]!

Като се превиваха от смях, те излязоха от входа.

Кафявият кожен калъф бе в ръцете на Рошавия.

— Ще трябва да ви заведе у дома — високо рече Лена. — Не може да ходите по улиците в този вид. Трябва да ви изчистят и изсушат.

— Разбира се! — възторжено възкликна Рошавия. — Разбира се, Леночка! Вие сте напълно права!

И примирайки от смях, те влязоха в отсрещния вход.

[1] Пелмени — варени тестени топчета, пълнени с месо. — Б.пр.

ПЕТА ЧАСТ
„ПАВЛИК, ИЗЛЕЗ!“

ГЛАВА 1

ВЪЖЕ ОТ ЧАРШАФИ

— Какво направих! — удряше се с юмруци по главата Павлик. — Какво направих! Глупак! Идиот! Със собствените си ръце уредих всичко. Нали на него тъкмо това му трябваше — да се промъкне в дома й!

Трескаво набра номера на Люска и закрещя в слушалката:

— Ало, Люска, аз съм! Чуваш ли ме? Люска, те отидоха у тях! У тях отидоха, чуваш ли! Рошавия и тя! Отидоха у тях! Вкъщи!

— Така ли? — изпадна в ужас Люска. — Наистина ли направо у тях отидоха? Ами ти защо стоиш със скръстени ръце?

— А какво да правя? Ключалката се счупи и не мога да изляза от дома! — отчаяно извика Павлик.

— Голяма работа, като се е счупила! Ами ти се спусни с въже! Един път аз така избягах, като ме бяха заключили. Бързай, не губи време, спусни се, а ние с Уран ей сега ще пристигнем. Без нас не ги залавяй, чуваш ли?

— Чувам — отвърна Павлик и се зацура из апартамента да търси въже.

Няма защо да казваме, че в апартамента не се намери въже. В чекмеджето на кухненския шкаф имаше някакви тънички кафяви парчета, но това бяха по-скоро връвчици. Повече нищо нямаше. Да, под дивана се търкаляха и стари въженца за скачане, забравени от Люска...

От ярост Павлик ги запокити в ъгъла.

Целият почервения. Дишаше тежко. Очите му бяха изпъкнали като на рак. В живота на Павлик Доматов още не бе имало такъв напрегнат момент.

„Ей сега ще пристигне Люска — мислеше той, — а аз съм още вкъщи! Какво да правя? Мисли, главо, мисли, мисли, мисли! Измисли нещо, моля те! Хайде, моля те! Хайде, по-скоро!“

И главата на Павлик измисли.

Тя си припомни как постъпваха във филмите престъпниците, които бягат от затвора. Те разкъсваха чаршафа на ивици и ги свързваха на въже.

Павлик направи същото. Смело нарязва с ножицата най-хубавия мамин чаршаф на сини точки, завързва ивиците една за друга, прикрепя единия край на това саморъчно направено въже към балкона, а другия прехвърля в двора...

Ах, дявол да го вземе, въжето бе късо! До земята оставаха не по-малко от три метра!

Павлик отново се залута из апартамента, но скоро се окопити. Отчаяният израз върху лицето му се смени с израз на твърда решителност. Много важно! Като е късо — късо! И тъй ще слезе! Главното е да се спусне долу, а оттам вече може и да скочи. Голяма работа! Не е от стъкло. Няма да се счупи.

Развълнуван, Павлик от здраво по-здраво притегна въжето за балкона, прекрачи балконските перила и се вкопчи с две ръце за въжето.

Преметна единия си крак...

Въжето съмнително изпращя. Малко го достраша, поиска му се да затвори очи, главата му се замая...

„Спокойно!“ — заповяда си самичък Павлик, спусна другия крак и с цялата си тежест увисна на въжето.

Ох, как запращя то! Ще издържи ли? Не знаем, честна дума, не знаем!

Катерил ли се бе по въже Павлик по-рано, да речем в трети клас или в детската градина?

Не, никога. Нито в четвърти, нито в трети клас, нито в детската градина.

Вълнуваше ли се Павлик? Начинанието бе рисковано: въжето не е истинско, а трябваше да се спусне по него от четвъртия етаж!

Не, не се вълнуваше!

Бедата е само в това, че въжето, кой знае защо, се въртеше около оста си, като че някой нарочно го бе залюлял.

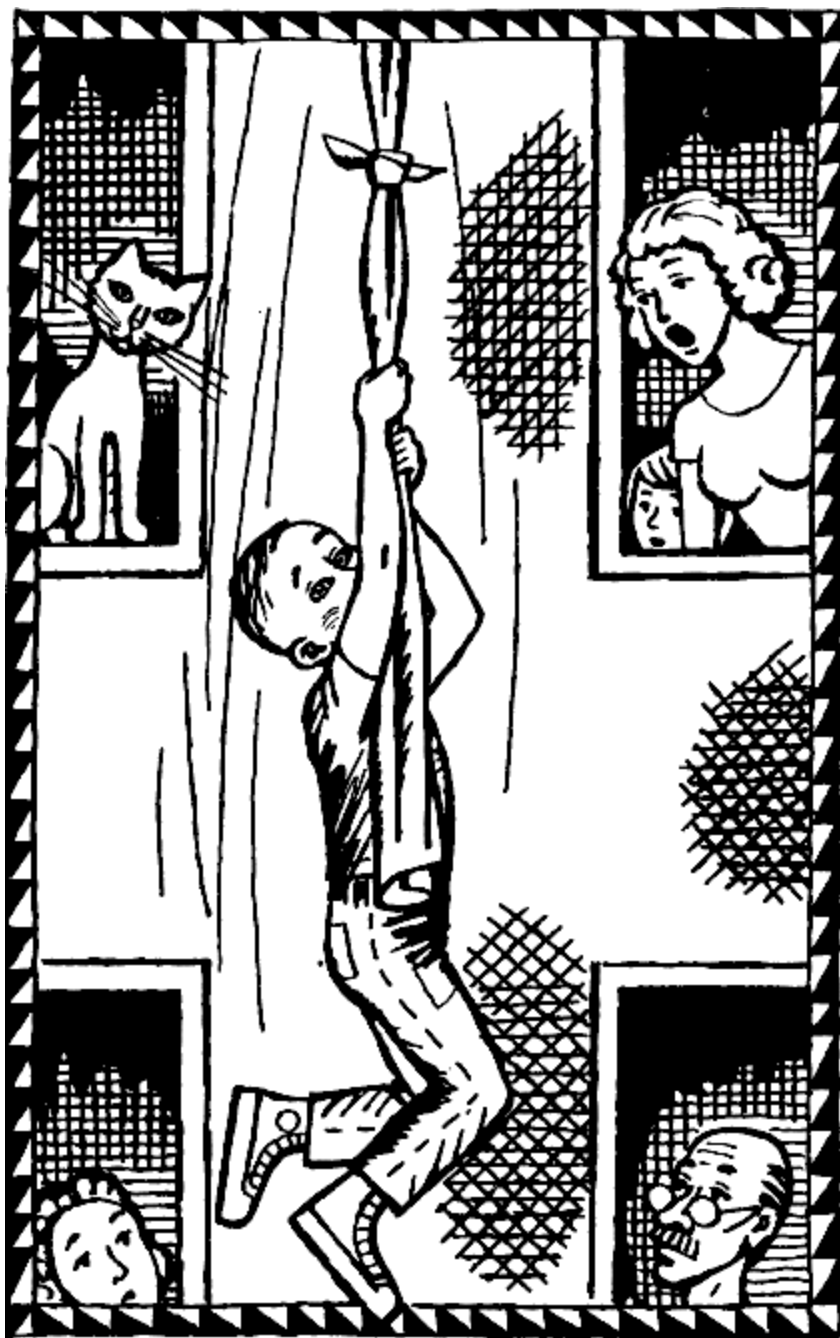
Павлик очакваше всичко друго, но не и това! Защо се върти? И кога ще спре? Въжето продължаваше въртенето си...

Главата на Павлик се замая. Той зажумя, мъчеше се да не гледа как всичко затанцува пред очите му и като отмахваше от въжето ту

едната, ту другата си ръка, започна полекичка да слиза надолу.

Но чакаше го нова беда. Още не беше се спуснал и половин метър и въжето започна с все сила да се люлее! Вятър ли духна, нещо друго ли стана, но Павлик се извиваше и люшкаше като артист в цирка, само с тази разлика, че там развълнуваната публика ръкопляска за смелостта, а тук единствените зрители — две котки и черното дворно куче — с учудване гледаха към люшкащото се под балкона хлапе.

— Ей, момче, да не си полудяло? — извика един работник с комбинезон и с железен ключ в джоба. — Хайде, слизай! Слизай, на тебе говоря!

Хубаво е да се каже — слизай! Но слизането беше трудно. Пръстите с все сила се вкопчваха във въжето, раменете изтръпнаха, ръцете трепереха, налагаше се с огромно усилие на волята да ги откъсва от въжето, за да слиза надолу.

„Защо се бавиш! — ругаеше се Павлик. — Ами той може да я убие! По-бързо слизай! По-бързо! По-бързо!“

И ето че момчето е вече на разстояние три и половина метра от земята.

Пра-а-с! Въжето с прашене се скъса и от три метра височина Павлик падна в лехата, точно в току-що посадените от Светка градински теменуги.

— Помощ! — запищя през прозореца вездесъщата леля Катя. — Изпотъпкаха цветята!

Тъкмо в това време от входа излезе Андрей. Той водеше с каишка едрия си сиво-чер Брут.

ГЛАВА 2

„АНДРЕЙ, ХАЙДЕ С МЕН!“

Павлик скочи, без да се отупва.

Какъв шанс! Брут! Овчарско куче, немска порода! Рошавия веднага ще се уплаши от него! Брут ще се нахвърли върху му, ще го изпохапе, ще го събори на земята! Да, с такова куче дори и най-силният мъж няма да се справи!

И без да се колебае, Павлик се спусна към Андрей.

— Андрей! Андрей! — разпалено взе да го увещава той. — Хайде с мен! Моля те, ела! С Брут! Много ми трябва! Много, разбираш ли?!

— За какво?

Андрей джвакаше дъвка, усмихваше се иронично и оглеждаше от глава до пети изпоцапания с пръст, разчорлен, с трескаво блестящи очи Павлик.

— Какво ти става, Кюфте? Нещо много чистичък ми изглеждаш днес!

— Само ме изслушай! В оня вход се подготвя престъпление! После всичко ще ти обясня, сега няма време, да вървим по-бързо! Той ще се изплаши от Брут, непременно ще се изплаши!

— Какво престъпление? Побъркал ли си се?

— Кълна ти се! Работата е много сериозна! Животът на един човек е в опасност!

Андрей недоверчиво се усмихна.

— Кюфте, стига лъга!

— Давам ти честна дума! Честна пионерска! Виж, честна, пречестна...

Павлик изглеждаше толкова развълнуван, че насмешката изчезна от лицето на Андрей. Той дори леко побледня.

— Щом е тъй, може... може да съобщим в милицията?

— Милицията няма да свари!

— Няма да свари ли?... Тогава какво да правим?

— Нали ти казах: трябва час по-скоро да отидем там. Ти, аз и Брут. Тримата ще се справим.

— Но аз... не мога — съвсем побледня Андрей. — По никакъв начин не мога. Имам състезание точно в три и петнайсет, а сега е без петнайсет!

Е-х-х-х!!! Павлик отчаяно махна с ръка, огледа пустия двор и се втурна към невисокия, набит млад човек с голяма картонена папка под мишница, в каквито обикновено художниците носят рисунките си.

— Чичко, моля ви, елате с мен! В оня вход се подготвя престъпление! Там един тип иска да отвлече... да открадне...

— Да открадне ли?!

Прикрепяйки папката, човекът се спусна след Павлик.

Момчето се огледа тичешком. Андрей го нямаше в двора.

ГЛАВА 3

ВОПЛИ ЗАД ВРАТАТА

До входа стоеше черна блестяща кола с чуждестранна марка. В колата — с ръце на волана — седеше грамаден червенокос мъж с тъмни очила.

— Това е тяхната кола! — пошушна Павлик. — Този е техен съучастник. Той чака другия, разбирате ли?

Червенокосият седеше зад волана с каменно лице, без да мърда. Запаленият мотор силно бръмчеше...

Павлик, а след него и младият човек с папката изтичаха под носа на колата, втурнаха се във входа, за един миг изхвърчаха на втория етаж и едва поемайки си дъх, спряха пред кафявата врата.

Изад вратата долиташе невъобразим шум.

Чуваха се сърцераздирателни вопли.

Младият човек ритна с обувката си вратата.

Тя се отвори...

ГЛАВА 4

ЛЮСКА БЪРЗА НА ПОМОЩ

В същото време Люся Синицина заедно със своя Уран летеше през цяла Москва на помощ на братовчед си.

Тя летеше на мотоциклет.

Не неин, разбира се.

Мотоциклетът беше на кварталния милиционер Владимир Павлович Милюков, с когото Люся и майка ѝ, Лидия Сергеевна, отдавна бяха приятели. Сега няма да разказваме историята на тази дружба, нямаме време. Но ако искате да научите как Люся Синицина и нейната майка са се запознали и сприятелили с милиционера Милюков, съветваме ви да прочетете книгата „Разкази на Люся Синицина, ученичка от трети клас“.

И тъй, Люся и милиционерът Милюков бързаха на помощ на Павлик Доматов.

Люся седеше в коша.

Тя бе прегърнала през врата своя рижав, с черно петно Уран.

— Не се притеснявай, Уранче — говореше му момичето. — Щом нахълтаме там, веднага се хвърляй върху него! Той е един такъв дълъг, с кожено палто. Веднага ще го познаеш. Хвърли се и го захапи по-силно, разбра ли? И внимавай — да не избяга!... Владимир Павлич, скоро ли ще стигнем?

— Скоро — всейки белите си вежди, рече милиционерът Милюков.

— А пистолет взехте ли?

— Взех — беше краткият отговор.

Милиционерският мотоциклет с пълна скорост се носеше към улица „Краснобарикадная“...

ГЛАВА 5

„ТОЙ МЕ УБИ!“

И тъй, вратата се отвори.

Стаята пред очите на нахлулите беше... празна.

Тоест, не беше празна. В нея имаше голямо бюро, запълнено с чертежи и листове, отрупано с керамични гърненца с писалки, линейки и моливи; небесносин гардероб, изпод чиято не добре притворена врата се промушваше като яркозелено змийче копrien женски шал; тройно огледало с поличка, а върху нея разноцветни флакончета, тубички, сребърен пръстен, тясна гривна и снимката на американския певец Дийн Рид.

В огледалото се отразяваха етажерки за книги и накачени по тях гланцирани сини, зелени, червени корици на чуждестранни списания, от които тайнствени красавици, нежно притворили очи, гледаха Павлик. Под снимките на красавиците върху нощното шкафче имаше голям и както изглежда, нов магнетофон, а до него — стара дагестанска ваза с дълго тясно гърло и благоухаещи из цялата стая жълти нарциси.

Както виждате, стаята наистина не беше празна, но в нея нямаше жива душа. Вятърът се разхождаше по паркета, полюшваха се пердетата на прозорците.

— Боже мой! — долетя от кухнята тихичък-тихичък стон. — Той ме уби!

Озъртайки се ужасено, младият човек сграбчи от нощното шкафче първото, което му попадна под ръка (а това беше вазата с нарцисите), и се втурна към кухнята.

Павлик след него...

И ето какво видяха те.

В ъгъла на кухнята със слаба зелена светлина сияеше екранът на телевизора. На екрана разчорлена жена притискаше до гърдите си окървавена кърпичка... А до жълтата кухненска масичка, с чаша чай в ръце, съвършено спокойно седеше Рошавия! Той беше по потник.

Широките му разбойнически рамене бяха наметнати с плетен, на дупки, женски шал.

До него девойката гладеше с ютия мъжка риза и гъста бяла пара обгръщаше лицето ѝ.

ГЛАВА 6

СЦЕНАТА В КУХНЯТА

Стиснал с една ръка папката, а с другата вазата, младият човек спря на кухненската врата, с израз на крайно изумление върху лицето си.

— Ти ли си? — тихо рече той и устата му взеха да правят такива движения, каквито прави рибата, изхвърлена на брега.

Рошавия се задави с чая и скочи.

Девојката зяпна и забрави ютията върху ризата. Под ютията се разпълзля кафяво петно.

В жилището замириса на изгорено.

— Старче, какво правиш тук? — смутено произнесе младият човек, спрял най-сетне да отваря и да затваря уста.

— Пия чай, както виждаш — отвърна Рошавия, като кашляше мъчително. — По-добре ти ми кажи, Брада, как попадна тук?

— На мен ми казаха, Старче, че тук... се подготвя някакво престъпление! Че ти... искаш... нещо... да откраднеш.

— Кой е могъл да ви каже такова нещо! — възмутено кипна девојката.

— Ей това момче! — Младият човек се обърна и тримата видяха зад гърба му Павлик Доматов.

„Трябва да се спасявам, да бягам, докато не е късно!“ — със страх помисли Павлик, но в тази трудна минута краката му отказаха да го слушат, те изобщо не можеха да се отлепят от пода...

— Ама това е пак оня хулиган! — закрещя Лена. — Дръжте го, Гена! Трябва да го заведем в милицията!

Павлик още веднъж опита да отлепи краката си от пода, но напразно. Краката му бяха железни, а подът — магнитен.

Рошавия застрашително се приближаваше. Неговите студени сиви очи сякаш пронизваха Павлик.

— Аха, падна ли ми!!

Грубата ръка легна на рамото на Павлик. Пръстите го стиснаха като клещи.

— Не ни трябва милиция — процеди през зъби Рошавия, навеждайки се към Павлик. — Ей сега сами ще си поговорим с него! Е, как са гъсениците, живи и здрави ли са?

— Старче, но ти си в такъв вид! — намеси се Брадата. — Най-напред да се беше облякъл!

— Да се облека ли? Нали този дяволски хлапак ми заля ризата с компот! — викна Рошавия и със страшна сила раздруса Павлик за рамото.

ГЛАВА 7

МИЛИЦИОНЕРЪТ МИЛЮКОВ

И точно в тази секунда оглушителен лай проехтя в апартамент № 37 и рижавият пес с черно петно се хвърли върху Рошавия и го одраска по ръката.

Той извика и пусна рамото на Павлик.

— Документите ви! — раздаде се строг звучен глас и пред изтръпналите престъпници се появи милиционер с бели вежди и месест нос. — Вашите документи, моля! — строго повтори милиционерът и насочи дулото на пистолета към престъпниците.

Съвършено объркани, те започнаха да ровят по джобовете си. Като се мъчеше да изглежда спокоен, Рошавия поднесе паспорта си на кварталния. Ръката му леко трепереше — сигурно паспортът беше фалшив.

Кварталният Владимир Павловия го отвори и свъси вежди.

— Така-а-а... Рюмкин Генадий Василевич... Къде работите, гражданино Рюмкин?

— Аз ли?... Извинете, другарю милиционер, но какво значи това? Длъжен ли съм да ви давам обяснения?...

— Къде работите, гражданино Рюмкин? — повиши глас милиционерът Милюков.

— Е, щом толкова ви се иска да знаете — в едно списание.

— В какво списание?

— В списание „Младост“.

Милиционерът вдигна вежди и строго огледа Рошавия.

— Така-а-а... В списание значи?... Ей сега ще изясним това... Вашите документи, моля! — обърна се той към Брадата.

— В момента не са у мене. Останаха вкъщи. Но Геннадий Василевич може да потвърди, че с него работим заедно. Колеги сме, другарю милиционер.

И в това време иззад гърба на кварталния се показва спотайващата се дотогава Люска.

— Не им вярвайте, Владимир Павлич! — завика тя. — Никакви колеги не са! И двамата са шпиони! Ето този искаше да отвлече момичето, а този му е дошъл на помощ!

— Става все по-сложно! — възкликна Лена. — Чуйте само какво дрънка това момиченце! Гена, чувате ли? Излиза, че вие сте искали да ме отвлечете!

И тук стана нещо странно. Нещо, което надхвърляше всякакви граници.

— Да, Лена, аз наистина с удоволствие бих ви отвлякъл! — внезапно заяви Рошавия, усмихвайки се глупаво, с широко отворена уста.

— Ето, виждате ли! — зарадва се Люска. — Той самичък си призна! Самичък!

— Не се меси, Люся — строго каза кварталният. — И без тебе ще се разберем!

Тогава заговори Павлик Доматов.

— Тя не излъга — горещо и развълнувано се намеси той. — Тези хора наистина са престъпници. Отдавна съм ги проследил и знам всичко за тях. Този има прякор „Старчето“, а този — „Брадата“, пък имат и помощничка с прякор „леля Фарида“...

ГЛАВА 8

ФОТО РЮМКИН

Но Павлик не успя да се доизкаже. Гръм разтърси апартамент №37. Престъпниците избухнаха в смях.

Те се смееха, хванали се за коремите, превиваха се от смях, сълзи им потекоха от очите.

— О-хо-хо-хо! — ревеше Старчето.

— Ха-ха-ха-ха! — пригласяше му Брадата.

— Ох, не мога повече, ще пукна! — тресеше се Рошавия.

— Дръж ме, ще се пръсна! — повтаряше неговият приятел. — Виж ти каква била работата! Ето, значи, за какви са ни взели децата?! О-хо-хо-хо... За престъпници! Майчице мила, какви престъпници сме ние? Аз съм художникът Юрий Соколов, а моят приятел Гена...

— Е само един обикновен фотограф! — добави Рошавия.

— Не, той май скромничи! — възрази Брадата, като изтриваше сълзите си. — Ей сега ще ви покажа какъв „обикновен“ фотограф е той. Прави забележителни неща. Погледнете насам... Моля, внимание! — Той измъкна от папката списание „Младост“ с яркозелена корица и го разтвори.

— Боже мой! — тихо изохка Лена. — Но това, струва ми се, съм аз!

В средата на списанието грееше снимка. Тя бе голяма, заемаше цяла страница.

На пейката, потънала в слънчеви отблясъци, седеше Лена.

Малки, разпилени сенки от листата се плъзгаха по косите ѝ.

Лицето ѝ бе сериозно и вгълбено. В ръцете си държеше тънка пръчица. Навела глава, Лена чертаеше с пръчицата по земята хиксове, играци, квадрати и триъгълници. Отдолу, под снимката, бе написано: „Наближават изпитите. Снимка от нашия собствен кореспондент Генадий Рюмкин“.

ГЛАВА 9

КРАЙ НА СЦЕНАТА В КУХНЯТА

Пет минути в пълно мълчание, сърдито свъсил белите си вежди, милиционерът Милюков разглежда снимката. Пет минути, цели пет минути никой от присъстващите не пророни нито дума. Брадата гледаше Рошавия, Рошавия и Лена се гледаха един друг, Люска гледаше Павлик, а Павлик гледаше пода.

Не само го гледаше, ами сякаш бе забил очи в него, безкрайно притеснен, навел ниско-ниско глава, като че искаше да опре чело в намазаните с лак дъски.

На шестата минута...

— Хм — каза кварталният и като се обърна, така строго погледна Люска, че веждите му съвсем се събраха над носа. — Хм — рече той отново. — Недоразумение стана, другари! Ето тази личност... другарката Люся... нещо е забъркала. Да. В нейната глава, знаете ли, вечно има някакви измишльотини...

Изведнъж милиционерът широко и стеснително се усмихна.

— Мисля си, че вашето име ми е познато, другарю Рюмкин! Отдавна следя вашите успехи. Ваш почитател съм във фотографията, ако може така да се каже.

— Тъй ли?! — зарадва се Рошавия. — Тогава да се запознаем! Казвам се Гена. — И Рошавия протегна към милиционера широката си като лопата длан.

— Милюков. Владимир Павлич — изчерви се кварталният. — Много се радвам, че лично се запознахме! Знаете ли, аз също се занимавам с фотография. Само че, естествено, моите постижения не са като вашите. И дума не може да става за сравнение! Вие сте изключителен майстор! Така е. Имам голяма молба към вас да ни разкажете в поделението за съвременните постижения в това изкуство.

— Дадено, другарю милиционер!

— А сега да си вървя. Извинете, драги другари. Да тръгваме, Людмила! — отдаде чест кварталният.

— Ами къде е Павлик? — запита Люска.

Тогава всички изведнъж си спомниха за Павлик Доматов и почнаха да го търсят.

Но Павлик го нямаше никъде.

Той бе излязъл.

— Гена, моля ви, настигнете това момче! — каза Лена. — Излиза, че то е искало да ме спаси! А аз така го хоках! Мислех, че е хулиган.

ГЛАВА 10

КАКВО СЕ СЛУЧИ ПОСЛЕ

А Павлик вървеше по улицата. Вървеше и едва мъкнеше крака от умора и от мъка, куцаше и се спъваше на всяка крачка.

Ръката му, ударена при падането, силно го болеше. По-рано някак си не бе забелязал това. Ох, как боли! Трудно му е да върви. И на душата му е тежко, като че ли и на нея гира са окачили.

— Какъв позор! — тихо си шепнеше Павлик. — Сега цял живот ще ми се присмиват! Мира няма да ми дадат! И с право! Проклето Кюфте! Глупак! Заел се хора да спасява, с големи работи се захваща... Какво ли умееш, тройкаджия такъв! Дори за звеневи веднъж не те избраха! А защо е все тъй? Защото ти... ти си един... смачкан домат, ето какво си!

Така вървеше и си шепнеше момчето, когато внезапно зад себе си чу:

— Павлик, почакай! Къде отиваш? Целия двор претърсихме, не знаехме къде да те намерим! — И при него запъхтени дотърчаха Люска и братята Петльови.

— Къде отиваш? Хайде вкъщи! Ще дойдем с тебе — рече Люска. — Нали, Петли?

— Аха! — отговориха братята. — Ти съгласен ли си? Братовчедка ти ни разказа всичко!... Как не си се уплашил по въжето... от четвъртия етаж?! И тези... с голи ръце да ги хванеш! Ама ти си смелчага, Пашка! Истински Фантомас!

— А вие какво си мислехте? — гордо каза Люска. — Моят брат е такъв! От нищо не се страхува! Нали, Павлик?

ГЛАВА 11

„ПАВЛИК, ИЗЛЕЗ!“

Дойде утрото. Весели прашинки танцуваха из въздуха. Павлик лежеше в леглото, завит с топло одеяло.

Представяте ли си — събуди се с издута като балон буза.

— Заушка! — ахна Марина Сергеевна и го остави да лежи в леглото.

Много хубаво, че е заушка! Добре че може да си поотдъхне, да се поизлежава, да събере мислите си.

Павлик затвори очи и се изтегна. Ох, какво беше вчера вечерта! Марина Сергеевна хвърляше огън и жупел по своя налудничав син!

— Защо не се поучиш от другите деца! — крещеше тя. — Варя Петрова се грижи за зайците в живия кът! Витя Сундуков играе тенис на маса! Толя Галушкин събира хербарий! Братовчедка ти се учи да свири на цигулка в музикалната школа! И само в твоята глава — пълна бъркотия! Някакви удавници, шпиони, чужди деца — дявол знае какво!

Така бушува тя, докато настъпи нощта, но затова пък днес сутринта, изразходвала целия си запас от гняв, беше тиха, кротка и нежна!

— Синчето ми — с тревога се вглеждаше тя в Павлик. — Бедничкият ми! Сигурно онова момиченце те е заразило!... Люсенка, не се приближавай до Павлик, да не се заразиш и ти!

— Голяма работа! — рече Люска. — С удоволствие ще се разболея! Толкоз ми дотегна да скрибуцам гами на цигулката!

— Па-а-вли-ик! — долетяха през прозореца високите гласове на братя Петльови. — Излез да се разхо-о-ди-им!

— Той няма да излезе — показва се през прозорчето Люска. — Павлик се разболя, разбрахте ли?

След минута звънецът в антрето звънна и Марина Сергеевна видя на прага червенокосите братя.

— Деца, не бива да влизате при Павлик, той има заушка, много заразна болест! — загрижено ги предупреди Марина Сергеевна.

— А ние сме боледували от заушка — в един глас заявиха братята и влязоха в стаята. — Вземи, Павлик. Помолиха ни да ти го предадем — и му подадоха някакъв продълговат пакет, завит във вестник.

— Какво е това? — пламна от любопитство Люска, за секунда разгъна вестника, хвърли го на пода и ахна: — Ах, Павлик, гледай!!!

В ръцете си тя държеше огромна гланцирана снимка.

На нея, с мрежа за пеперуди сред храстите, беше Павлик. Имаше вид на изненадан. Гледаше право в кадъра и всяка подробност, всяка ресничка, всяка най-малка бенчица на лицето му се виждаха така ясно, че то изглеждаше като живо.

Като че ей сегичка това момче с прозрачни, светли очи с точици ще замахне с мрежата и ще побегне сред високата трева, в която се виждаше всяко стъбълце, всяко цветче — дори и най-малкото.

А наоколо по дърветата трептяха листата, огрени от слънцето. Вляво, замръзнала сякаш за секунда върху тревичката, бе кацнала светла пеперуда — току-виж ще пръхне с криле и ще отлети!

На гърба на снимката бе написано: „На славния човек, мъжествения Павлик Доматов от все сърце! Г. Рюмкин“.

И бе добавено още: „Мили Павлик, много ти благодаря, че си искал да ме спасиш! Оздравявай по-скоро и ми ела на гости! Много ще се радвам! Лена Скворцова“.

ГЛАВА 12

ДЕСЕТА ЗАПИСКА В ДНЕВНИКА НА ПАВЛИК, С КОЯТО СВЪРШВА И НАШАТА КНИГА

30 юни.

Дълго боледувах. Братята Петльови идваха да ме видят. Почти всеки ден играехме на копчета. Подарих им по едно, а те ми донесоха истински бръмбар носорог в кибритена кутийка. Добри са! Когато бях с висока температура, Борка ми показваше фокуси, а Толка ми четеше на глас.

Сега оздравях и се сприятелих с още един чудесен човек. Как можах да го взема за престъпник?! Той е добър и весел. Нарича се Генадий Василевич Рюмкин, но казва да му викаме Гена. Обеща да ме научи да снимам като него, а той фотографира най-хубаво от всички на света! Ура! Ще снимам мама, Тимофей, Люска с Уран, Толка и Борка, и кучетата, и врабците. И красивите дървета, и облаците, и цветята, а когато порасна, ще стана като Гена собствен кореспондент на списание „Младост“ и ще пътувам в командировки, ще фотографирам нови градове, строежи и изригвания на вулкани, и на всяка страница в списание „Младост“ ще бъдат напечатани мои фотографии, а под тях ще пишат:

Снимки от нашия собствен кореспондент

Павел Доматов

Да, между другото, Гена ми обясни, че изразът „пускам на страница“ означава да се напечата снимката на цяла страница от списанието.

Ние с Люска и Гена ходихме на гости на Лена Скворцова. Оказва се, че тя учи в Строителния институт. Нагости ни с много вкусен зелник.

Ето какво още забравих да запиша. Когато за пръв път след боледуването излязох на двора, всички бяха там. Толка с Борка и Светка веднага дотичаха при мене и ме наобиколиха, само Андрей не дойде. Той стоеше настрана и намръщено гледаше как ние започнахме да играем на топка, а след това се обърна и си отиде вкъщи. На другия ден замина на спортен лагер.

Впрочем, Светка, както и преди, ме нарича Кюфте, но аз реших: няма да се обиждам, нека ми вика тъй, щом ѝ харесва!

Издание:

Автор: Ирина Пивоварова

Заглавие: Старчето с карираните панталони

Преводач: Пенчо Чернаев

Година на превод: 1983

Език, от който е преведено: Руски

Издание: Първо

Издател: Държавно издателство „Отечество“

Град на издателя: София

Година на издаване: 1983

Тип: повест

Националност: Руска

Печатница: ДПК „Димитър Благоев“, София

Излязла от печат: 15.XII.1983 г.

Редактор: Добринка Савова-Габровска

Художествен редактор: Венелин Вълканов

Технически редактор: Петър Балавесов

Художник: Васил Вълчев

Коректор: Мая Халачева

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/2945>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.